

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітня програма	27450 Публічне управління
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27450
Назва ОП	Публічне управління
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кузьменко Ганна Олександрівна, Горovenko Сергій Анатолійович, Березовський Данило Олегович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.04.2023 р. – 14.04.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/281-Bak-Vidomosti-pro-samoocinyuvannya.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Programa-281-Bak.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня «Публічне управління» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» є актуальною, враховує галузевий та регіональний контекст, має сучасну матеріально-технічну базу для її належної реалізації. Цілі ОПП відповідають місії та стратегії ЗВО. Враховано вимоги Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», затвердженого 29.10.2018 р., №1172. На вірцевому рівні використовуються сучасні електронні системи, зокрема система ПНС, яка побудована на платформі Moodle, та є повністю інтегрованою в освітній простір ЗВО. Якісний та багатомовний сайт. Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання. ЗВО дотримується студентоцентрованого підходу в освітньому процесі. Реальна та системна співпраця з роботодавцями, професіоналами-практиками, експертами галузі. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Залучення здобувачів вищої освіти до процесу перегляду ОПП відбувається постійно та має практичні результати. Загалом ЕГ робить висновок про високий рівень відповідності критеріям та відзначає постійно діючий процес удосконалення якості ОПП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОПП має чітко сформовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу, а також направлена на формування сучасного публічного управління, що особливо актуально в умовах євроінтеграції України. На ОПП є можливості для поглибленого вивчення іноземної мови за фахом. Активна співпраця за багатьма напрямками при реалізації освітнього процесу з органами державного управління, місцевого самоврядування та громадськими організаціями. Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання. Відповідність принципам академічної свободи та студентоцентрикований підхід в освітньому процесі. Швидкий та легкий доступ до усіх нормативних документів ХНЕУ ім. С. Кузнеця у зручному для читання форматі через офіційний сайт ЗВО, які згруповані за тематичними блоками та належним чином відсортовані для зручності пошуку всіма зацікавленими сторонами. Практична спрямованість ОПП та наявність діючих програм академічної мобільності. Налагоджена система матеріального та морального заохочення. Активна проектна діяльність кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики, що позитивно відображається на освітньому процесі. ЕГ відзначає повсюдне впровадження в ЗВО діджитал інструменту «Персональні навчальні системи», який сприяє організації освітнього процесу в будь-яких найпередбачуваніших умовах. Якісний веб-сайт ЗВО, на якому структуровано та розміщено у доступній формі достатню інформацію про специфіку ЗВО, окремі елементи ОПП, а також дані про обговорення усіх ОПП, в тому числі з результатами опитувань. У цьому аспекті важливо відзначити, що в ЗВО сформована культура забезпечення якості вищої освіти та академічної доброчесності, як її складової, яка включає від систематичних опитувань здобувачів, НПП, роботодавців про якість освітнього процесу, а також щорічних оновлень усіх ОПП, до підписання здобувачем декларації про дотримання правил академічної доброчесності. Окремо варто відзначити опитування «Дисципліна очима студентів», яка дає змогу отримати найбільш конкретний та чіткий зворотній зв'язок від здобувачів і покращити будь-який ОК. Потужне матеріально-технічне забезпечення, зокрема належним чином обладнане бомбосховище, яке підлаштоване під комфортний освітній процес одночасно великої кількості здобувачів та має запас продуктів харчування та питної води у випадку критичних ситуацій щонайменше на тиждень, а також автономне джерело електричного живлення. Використовуються сучасні та ефективні технічні інструменти виявлення академічного плагіату. Чітко регламентовані та сприятливі умови для можливого переведення здобувачів із однієї ОПП на іншу. Науково-педагогічні працівники завчасно інформують студентів про контрольні заходи не тільки в межах навчальних дисциплін, але і усієї програми.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. ЕГ відзначає, що внутрішня система забезпечення якості освіти хоч і в цілому виконує свою основну задачу, що є сильною стороною ОПП, однак час від часу характеризується формальністю. У зв'язку з великою кількістю опитувань, які проводяться ЗВО та факультетом, їх результати подекуди дублюються, інколи жодної новизни не несуть, а попередні виявлені недоліки часом не встигають бути виправленими. Тому ЕГ пропонує переглянути систему щорічних опитувань в сторону їх систематизації та максимальної оптимізації. 2. Незважаючи на сучасний та інтерактивний сайт ЗВО, важливо удосконалити інформаційне та візуальне наповнення сайту факультету та кафедри, або інтегрувати їх у загальну структуру сайту ЗВО. Більше того, важливо уніфікувати інформацію про ОПП, а також додати базову інформацію про ОК на офіційні сайти ЗВО, факультету та кафедри. Наразі інформація про ОПП на цих трьох ресурсах фрагментована, інколи дублюється, або одне і теж описане різними словами, інколи один і той же текст на одній і тій же сторінці подано двічі, що в цілому ускладнює розуміння змісту ОПП, її переваг та особливостей, особливо сторонніми спостерігачам. 3. Потребує уточнення ЗК15 «Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти» з метою уникнення дублювання із спеціальними компетентностями (СК1). 4. Наявні технічні помилки у «Матриці відповідності визначених Стандартом програмних результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів». Зокрема, ЗК10 не відповідає змісту ОК2 «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» та ОК29 «Іноземна мова академічної та професійної комунікації». ЕГ рекомендує переглянути «Матрицю відповідності визначених Стандартом програмних результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів» ОПП «Публічне управління» в частині компетентностей, набуття яких забезпечується конкретними ОК. 5. ЕГ рекомендує, з метою посилення можливостей

здобувачів отримувати додаткові знання, залучати до відкритих лекцій міждисциплінарного типу здобувачів ОПП «Публічне управління» або робити записи відкритих лекцій із подальшим наданням доступу через систему ПНС. 6. Активізувати роботу у напрямку стажування саме за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», зокрема за тематикою дотичною до дисциплін у рамках ОПП. 7. Залучати випускників до перегляду ОПП «Публічне управління» з метою обміну досвідом та посилення практичної складової ОПП. 8. Рекомендується систематично оновлювати зміст силабусів відносно сучасних практик. 9. ЕГ, враховуючи повагу до принципу автономії ЗВО, рекомендує розглянути можливості впровадження під час військового стану здачу іспитів в усній формі, на випадок, якщо здобувач освіти не буде мати змоги скласти їх у письмовій формі.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОПП є підготовка висококваліфікованих та відповідальних фахівців у сфері публічного управління та адміністрування шляхом здобуття ними компетентностей, достатніх для виконання функцій в сфері публічного управління щодо забезпечення ефективного вирішення управлінських завдань і надання адміністративних послуг з урахуванням тенденцій розвитку суспільства. ОПП «Публічне управління» має чітко сформульовані цілі, що корелюються із спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування та відповідають місії та стратегії ЗВО. З Стратегією розвитку ХНЕУ ім. С.Кузнеця на 2020-2027 можна ознайомитись у вільному доступі на сайті університету (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Strategiya-rozvytku-HNEU-do-2027.pdf>). ЕГ відмічає, що місія ЗВО направлена не тільки на підготовку компетентних професіоналів, але й на формування патріотичної, усебічно розвиненої особистості, що є необхідним компонентом для сучасного публічного управління. У програмі задекларовано фокус ОПП, особливий акцент програми полягає у виробленні професійних компетенцій у сфері публічного врядування враховуючи сучасні тренди задля забезпечення ефективності прийняття управлінських рішень на національному, регіональному рівнях та рівні територіальної громади з урахуванням особливостей менеджменту публічних установ та організацій на основі використання кращих управлінських практик, в тому числі світових та європейських стандартів, технологій електронного врядування та електронної демократії. Це підкріплюється відповідними обов'язковими ОК. Зокрема, ОК 17. Менеджмент публічних установ і організацій, ОК 18. Електронне врядування, ОК 21. Децентралізація як приклад демократичного управління суспільством в Європі. ЕГ дійшла висновку, що цілі ОПП в цілому відповідають стратегічним цілям, зазначеним у стратегії розвитку ЗВО. Зокрема, стратегічна ціль 4. забезпечення якості розроблення та реалізації освітніх програм на рівні міжнародних стандартів; стратегічна ціль 6. інтеграція у європейський та світовий науково-освітній простір (інтернаціоналізація освіти); стратегічна ціль 7. формування патріотичної, усебічно розвиненої, компетентної особистості, здатної до самореалізації та саморозвитку. Зустріч з керівництвом, деканом факультету економіки і права, гарантом ОПП підтвердили, що всі вони чітко розуміють місце ОПП в стратегії Хнеу ім. С.Кузнеця.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ провела ряд зустрічей з основними стейкхолдерами, що дозволило з'ясувати їх рівень залученості ОПП «Публічне управління». Існує декілька форм з'ясування думки здобувачів вищої освіти щодо компонентів освітньої програми та можливості надання своїх пропозицій щодо їх удосконалення: 1) анкетування здобувачів; 2) участь у засіданнях кафедри; 3) участь у засіданнях робочої групи за ОПП. Зокрема, здобувачі вищої освіти надавали пропозицію щодо включення до обов'язкових освітніх компонентів загальної підготовки освітньої компоненти «Історія української культури», що знайшла своє відображення в ОК 3. Історія української культури. До процесу формування цілей та програмних результатів ОПП на постійній основі залучаються представники роботодавців: Відділення Національної служби посередництва і примирення в Харківській області, Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у Харківській та Сумській областях, Харківської обласної ради, Харківської міської ради, Мереф'янської міської ради та ін.. Роботодавці безпосередньо впливають на закріплення компетентностей та програмних результатів навчання, про що свідчать протоколи та відповідні зміни в редакціях ОПП «Публічне управління». Зокрема, пропозиції роботодавців щодо оновлення змісту загальних, спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання враховані у кожній з редакцій ОПП (2019-2022), поточна редакція містить додатковий ПРН17. На основні пропозиції роботодавців вводяться нові обов'язкові ОК. Зокрема, начальник відділення Національної служби посередництва і примирення в Харківській області (Лайков

С.М.) запропонував додати до обов'язкових освітніх компонент ОПП дисципліну «Електронне врядування», врахування пропозиції підтверджується наявністю в ОПП ОК18 Електронне врядування. Робоча група ОПП «Публічне управління» складається з: представників НПП (Грузд М., Орлова Н., Єрмоленко О.); здобувачки вищої освіти (Маслова Я.); роботодавця, начальника управління Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у Харківській та Сумській областях (Моложавий В.). Діяльність робочої групи реальна та систематична. Пропозиції від стейкхолдерів також надаються під час громадського обговорення ОПП. Результати громадського обговорення відображено у протоколах засідання кафедри із зазначенням конкретних пропозицій та рекомендацій від здобувачів, роботодавців та представників академічної спільноти. З результатами громадських обговорень проекту освітньої програми "Публічне управління" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на 2023-2024 навчальний рік можна ознайомитись у вільному доступі за посиланням (https://docs.google.com/document/d/1OqwYPL7Sj_FDLrCdMzWJrB1w7OqeG79bXnE6uoT4fRo/mobilebasic). Врахування позицій та потреб стейкхолдерів було підтверджено ЕГ під час онлайн зустрічей та відповідними протоколами (запит на додаткові документи п.1).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В процесі формулювання цілей та програмних результатів навчання ОПП «Публічне управління» було враховано досвід підготовки фахівців за аналогічними програмами Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, Державного вищого навчального закладу "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана", Київського національного університету технологій та дизайну, «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України тощо. Проаналізовано та враховано досвід програм іноземних ЗВО: Університету Хамлайн (м. Міннесота, США), Малопольської школи публічного адміністрування (м. Краків, Польща), Університету Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва), Батумської державної морської академії (м. Батумі, Грузія). ОПП «Публічне управління» розроблена з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. Це підтверджується фокусуванням програми на професійній підготовці висококваліфікованих, відповідальних кадрів для публічного управління, спроможних реалізовувати державну стратегію розвитку, творчо, ефективно й результативно виконувати управлінські функції та надавати адміністративні послуги на різних рівнях публічної влади, а також передбаченням додаткових СК: СК 12. Здатність організувати систему е-документообігу в публічних установах і організаціях, СК 13. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. На онлайн зустрічах отримано підтвердження врахування регіональних та галузевих особливостей. Відображено це у відповідних компонентах ОПП. Зокрема, ОК 21. Децентралізація як приклад демократичного управління суспільством в Європі, ОК 23.Регіональна соціально-економічна політика, ОК 24. Система публічного адміністрування. Також регіональні особливості ОПП простежуються в тематиці курсових робіт. Враховано практичний досвід роботи регіональних органів публічної влади та органів місцевого самоврядування. Зокрема, проаналізовано проблеми та перспективи соціально-економічного, науково-технічного та культурного розвитку Харківської області, її адміністративно-територіальних утворень і територіальних громад. Укладено договори про співпрацю з Наталинською територіальною громадою, Зачепилівською територіальною громадою, Красноградською міською радою. На зустрічах отримано підтвердження, що оновленню навчального матеріалу приділяється значна увага, систематично вносяться зміни до ОК відповідно до потреб сьогодення в сфері публічного управління. Наявна активна співпраця з представниками роботодавців, запрошення їх представників на круглі столи, засідання робочої групи щодо оновлення ОПП, відкриті лекції, вебінари, громадське обговорення ОПП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОПП «Публічне управління» розміщена на сайті ХНЕУ ім. С.Кузнеця(<https://www.hneu.edu.ua/osvitni-programy-hneu-im-s-kuznetsya-2022-2023/>). З ОПП 2019, 2020, 2021 років можна ознайомитись у вільному доступі на сайті університету (<https://www.hneu.edu.ua/osvitni-programy-hneu-im-s-kuznetsya/>). Аналіз цих документів дозволяє зробити висновок, що при оновленні ОПП було враховано вимоги Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», затвердженого 29.10.2018 р., №1172, який передбачає 13 ЗК, 11 СК та 16 ПРН. Зазначені компетентності та ПРН в повному обсязі представлені в ОПП. ОПП містить додаткові ЗК (14,15), СК (12,13), ПРН 17. Аналіз робочих програм навчальних дисциплін дає підстави констатувати про відповідність формування відповідних ЗК, СК та досягнення ПРН згідно з матрицями відповідності ОПП. Водночас потребує уточнення ЗК15 «Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти» оскільки фактично дублюється із СК1.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Місія ЗВО направлена не тільки на підготовку компетентних професіоналів, але й на формування патріотичної, усебічно розвиненої особистості, що у сучасних умовах є важливим компонентом для публічного управління. Цілі ОПП відповідають місії та стратегії ЗВО. Враховуються пропозиції роботодавців та здобувачів. Чітко сформований фокус програми, що підкріплюється відповідними обов'язковими ОК. Враховано досвід підготовки фахівців за аналогічними програмами вітчизняних та закордонних ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Загалом слабкі сторони відсутні. ЕГ рекомендує переглянути та уточнити ЗК15 «Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти» з метою уникнення дублювання із спеціальними компетентностями (СК1).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ХНЕУ ім. Семена Кузнеця. Враховується регіональний та галузевий контекст. Беруться до уваги позиції та потреби стейкхолдерів. Враховано вимоги Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Експертна група робить висновок, що ОПП відповідає вимогам за всіма підкритеріями Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОПП складає 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам частини 4 статті 5 закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, у редакції від 31.03.2023 р., а також Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1172. Обсяг обов'язкових освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю та рівнем вищої освіти й освітньо-професійною програмою, складає 180 кредитів ЄКТС (75%). Обсяг навчальних дисциплін за вибором - 60 кредитів ЄКТС, що складає 25% від загального обсягу ОПП та відповідає вимогам пункту 15 частини 1 статті 62 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОПП «Публічне управління» має чітку структуру. Розподіл освітніх компонентів за семестрами відображено у структурно-логічній схемі ОПП. Відповідний розподіл є логічним та послідовним. Навчальний план відповідає ОПП. ЕГ проаналізувала Матрицю відповідності визначених Стандартом програмних результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів, що викладена у освітньо-професійній програмі «Публічне управління» (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/1/Publichne-upravlinnya-OPP-2022-bakalavr.pdf>), ОК загалом утворюють логічну взаємопов'язану систему та чітко спрямовані на досягнення заявлених програмних результатів навчання. Зокрема, ОК1 «Українська мова (за професійним спрямуванням)» спрямована на формування ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства, ПРН2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою. Водночас виявлені і окремі технічні помилки у матриці. Зокрема, згідно матриці ОК2 «Іноземна мова (за професійним

спрямуванням) та ОК29 «Іноземна мова академічної та професійної комунікації» забезпечують ЗК10 «Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово», що не відповідає змісту даних дисциплін. У робочих програмах навчальних дисциплін (ОК2, ОК29) ЗК10 не міститься. ЕГ рекомендує переглянути матрицю ОПП в частині компетентностей, набуття яких забезпечується конкретними ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Згідно Стандарту вищої освіти, зміст предметної області спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» включає: об'єкти вивчення та/або діяльності (вся сфера публічного управління та адміністрування); цілі навчання (підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання); теоретичний зміст предметної області (наукові концепції (теорії) публічного управління та адміністрування, управління на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях, адміністрування у всіх сферах діяльності). В ОПП «Публічне управління та адміністрування» освітні компоненти відповідають предметній області спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Простежується комплексний підхід до формування сучасного публічного управління, що підтверджується наявністю відповідних обов'язкових освітніх компонентів. Зокрема, ОК 18. Електронне врядування, ОК 21. Децентралізація як приклад демократичного управління суспільством в Європі, ОК 23. Регіональна соціально-економічна політика, ОК 24. Система публічного адміністрування, ОК 29. Іноземна мова академічної та професійної комунікації.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

За ОПП «Публічне управління» передбачено 35 кредитів ЄКТС (14%) вибіркового освітнього компонентів циклу загальної підготовки та 25 кредитів ЄКТС (11%) вибіркового освітнього компонентів циклу професійної підготовки. Під час інтерв'ювання встановлено, що у ХНЕУ ім. С. Кузнеця процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/aesal>), Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (<http://surl.li/aesau>). Формування вибіркової складової ІНП здійснюється у відповідності до Порядку формування та реалізації вибіркової складової освітніх програм (<http://surl.li/bgmvs>). У кожному із циклів дисциплін, які входять до навчального плану, здобувач вищої освіти має можливість обрати вибірково дисципліни (у межах передбаченої вибіркової складової), які в сукупності з обов'язковими формують його індивідуальний навчальний план. Перелік вибіркової складової є у вільному доступі на сайті Університету (<http://surl.li/fozmu>). Вибіркова складова навчального плану першого (бакалаврського) рівня вищої освіти містить: майнор, що включає чотири взаємопов'язаних непрофільних навчальних дисципліни або вільні майнори з яких здобувач самостійно може сформувати свій власний унікальний майнор; вибірково дисципліни професійного спрямування (мейджори) та дисципліни підприємницького, соціально-психологічного та правового спрямування. Здобувач вищої освіти обирає 1 майнор або 4 вільні майнори з загально-університетського пулу дисциплін, який формується на підставі пропозицій усіх кафедр Університету. Слід окремо виділити майнор, який передбачає поглиблене вивчення іноземної мови за фахом, що в умовах євроінтеграції України є актуальним для сучасного публічного управління. ЕГ проаналізувала ІНП здобувачів. Зокрема, з ІНП здобувачів 2 курсу видно, що здобувачі віддали пріоритет вільному майнору. Зміни до вибіркової частини свого ІНП здобувач вищої освіти може внести не пізніше, ніж за тиждень до початку навчального семестру за обґрунтованою заявою на ім'я проректора з науково-педагогічної роботи. Формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається і шляхом обрання здобувачами бази практики. Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії також забезпечується через академічну мобільність, що регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (<http://surl.li/aesav>). На зустрічах із здобувачами було підтверджено наявність можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувачі (включаючи здобувачів 1 курсу) орієнтуються в існуючій системі вибору дисциплін, задоволені її реалізацією. У фокус-групі були присутні здобувачі, які навчаються за програмою академічної мобільності (Маслова Я., Емран Р.). Заклад сприяє та забезпечує підтримку та супровід здобувачів на всіх етапах програми академічної мобільності.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОПП «Публічне управління» та навчальним планом передбачено проходження здобувачами виробничої, науково-дослідної, комплексного тренінгу та переддипломної практик, загальним обсягом 19 кредитів ЄКТС, що становить 7,9% від загального обсягу ОПП. Зазначені практики забезпечені відповідними методичними матеріалами, в межах яких визначено вимоги, критерії оцінювання, заплановані компетентності та результати навчання за видами практик. Водночас у наскрізній програмі практики «Комплексний тренінг» не згадується, у таблиці 1 (Види практик) відсутній але зазначений у навчальному плані як вид практики. Викладачем (Болотова О.) було надано роз'яснення, що цей вид практики згідно регламентованих процедур не включається у наскрізну програму але всю необхідну інформацію студенти можуть отримати у силабусі та у системі ПНС (онлайн система навчання).

Комплексний тренінг передбачає 4 денний лекційний інтенсив та написання звіту. Організація практик регламентується Положенням про організацію практики студентів у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<http://surl.li/fkdruk>). Проведені зустрічі дають змогу зробити висновок, що у закладі дуже відповідально та системно підходять до практичної підготовки здобувачів за цією ОПП. Укладено договори з міськими та сільськими радами, громадськими організаціями де здобувачі проходять практику. Зокрема, Новобузька міська рада, Лозівська міська рада, Люботинська міська рада, Харківська міська рада, Новомерчицький старостат Валківської міської ради Богодухівського району Харківської області, Диканська селищна рада, Громадська організація "Розвиток громад Харківщини" та інші. Проводяться опитування здобувачів з метою виявлення рівня задоволеності практичною підготовкою. За результатами опитування 80% задоволені практичною підготовкою, 82,4% відзначають належну кафедральну підтримку у проходженні всіх видів практики (Протокол №11 від 23.12.2022р.). Кафедра реагує на результати опитувань здобувачів, прийняті рішення щодо розширення переліку баз практики, наближення їх до місць проживання здобувачів з можливістю їх працевлаштування. Здобувачі детально описують свій досвід проходження практики і зазначають, що це був реальний та корисний досвід. Загалом практична підготовка за ОПП на високому рівні та дозволяє забезпечити формування спеціальних компетентностей. Зокрема, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОПП «Публічне управління» передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). ЕГ проаналізувала ОПП та встановила, що на набуття соціальних навичок направлені загальні та спеціальні компетентності ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК10 ЗК11, ЗК12, ЗК13, ЗК15, СК1, СК3, СК11. Забезпечення soft skills реалізується обов'язковими ОК: ОК1 «Українська мова (за професійним спрямуванням)», ОК2 «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», ОК3 «Історія української культури», ОК4 «Філософія», ОК6 «Інформатика», ОК13 «Етика бізнесу», ОК17 «Менеджмент публічних установ і організацій», ОК24 «Система публічного адміністрування», ОК28 «Адміністративний менеджмент», ОК29 «Іноземна мова академічної та професійної комунікації», ОК31 Науково-дослідна практика. Здобувачі також мають змогу підвищувати свій рівень soft skills шляхом участі у науково-дослідній роботі, яка реалізується у формі наукових студентських гуртків («Клуб дослідників публічного адміністрування та проектного менеджменту», «Клуб дослідників регіоналістики»), участі у науково-практичних конференціях, конкурсах та олімпіадах. Зокрема, здобувачі вищої освіти (Маслова Я. Р. - І місце та Кислиця А. В. - II місце) отримали призові місця у Відкритій університетській студентській олімпіаді з електронного урядування (<https://cafpubladm.hneu.edu.ua/podii/vitaiemo-z-peremogoyu.html>). ОПП передбачено науково-дослідну практику, в рамках якої здобувачі готують проєкт наукової публікації. Опитування демонструють високий рівень задоволеності здобувачів щодо формування їх соціальних навичок у рамках ОПП. Зокрема, 82,3% здобувачів вважають, що викладачі розвивають у них soft skills, навички управління своїм часом, здатність критично мислити. (Протокол № 11 від 23.12.2022 р.).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Згідно навчального плану ОПП «Публічне управління» передбачено 7200 год. (240 кредитів ЄКТС). Для денної форми аудиторне навантаження складає: 910 год. (12.6%) лекції та 1166 год.(16.2%) практичні заняття. Для заочної форми аудиторне навантаження складає: 308 год. (4.3%) лекції та 540 год. (7.5%) практичні заняття. Аудиторне навантаження обов'язкових ОК становить від 32% до 42% від загального обсягу годин (ОК19 Статистика – 30%). На зустрічі з гарантом, НПП та адміністративними підрозділами було отримано роз'яснення щодо такого розподілу аудиторного навантаження. Аналіз отриманої інформації дає підстави ЕГ рекомендувати розглянути можливості підвищення аудиторного навантаження за ОК19 Статистика на 2023/2024 навчальний рік, необхідність якого відмічає й викладач даної дисципліни (Аксюнова І.В.). Згідно «Методичних рекомендацій щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти» (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Metodychni-rekomendatsiyi-navchalnyj-plan.pdf>) навчальний день здобувачів вищої освіти регламентовано тривалістю не більше 9 академічних годин;максимально допустимі обсяги тижневого аудиторного навчального навантаження (перший (бакалаврський) рівень) 30 год. для денної форми навчання та 40 год. для заочної форми навчання. Зустрічі із здобувачами та аналіз розкладу занять (<http://rozklad.hneu.edu.ua/schedule/selection.jsf>) дають підстави зробити висновки, що за ОПП «Публічне управління» регламентовані норми навантаження виконуються. Проводяться опитування щодо задоволеності якістю освітньої програми, що включають питання щодо навчального навантаження. Зокрема, 76,5% здобувачів вважають, що навчальне навантаження за освітньою програмою (розподіл часу на аудиторну і самостійну роботу) є оптимальним (<http://surl.li/fshas>). На зустрічі із здобувачами отримано підтвердження, що фактичне навантаження

влаштовує та не перевантажує здобувачів. Зокрема, здобувачка з курсу (Коваль С.) позитивно відмічає розподіл навчального навантаження та акцентує увагу на достатності виділеного часу для виконання практичних завдань.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти регулюється Положенням про порядок організації та проведення підготовки фахівців за дуальною формою здобуття вищої освіти у ХНЕУ ім. Семена Кузнеця (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Polozhennya-pro-dualnu-osvitu.pdf>), Положенням про навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/Polozhennya-pro-navchannya-zdobuvachiv-vyshhoji-osvity-za-individualnym-grafikom-u-HNEU-im.-S.-Kuznetsya.pdf>). Підготовка здобувачів вищої освіти за ОПП «Публічне управління» за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильною стороною ОПП «Публічне управління» є її чітка спрямованість на формування сучасного публічного управлінця, що підтверджується її наповненням та логічною послідовністю дисциплін. Здобувачі мають можливість вільно формувати свою індивідуальну освітню траєкторію. Окремо слід виділити можливості обирати поглиблене вивчення іноземної мови за фахом з блоку майнор, що є перевагою в умовах євроінтеграційного процесу. Практична складова ОПП на високому рівні, що підтверджується відповідними ОК, наявністю реальних взаємовигідних відносин із відповідними базами практики та кількістю укладених договорів про співпрацю з потенційними роботодавцями. Заклад приділяє значну увагу розвитку soft skills у здобувачів, що забезпечується дисциплінами ОПП, залученням здобувачів до наукових студентських гуртків, науково-практичних конференцій, конкурсів та олімпіад.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Наявні технічні помилки у «Матриці відповідності визначених Стандартом програмних результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів». Зокрема, ЗК10 «Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово» не відповідає змісту ОК2 «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» та ОК29 «Іноземна мова академічної та професійної комунікації». ЕГ рекомендує переглянути «Матрицю відповідності визначених Стандартом програмних результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів» ОПП «Публічне управління» в частині компетентностей, набуття яких забезпечується конкретними ОК. ЕГ рекомендує розглянути можливості підвищення аудиторного навантаження за ОК19 Статистика на 2023/2024 навчальний рік, недостатність якого відмічала викладач даної ОК під час інтерв'ювання, що допоможе посилити навички здобувачів щодо опрацювання та використання даних статистичної звітності.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОПП та окремих її компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження та стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Зміст освітньо-професійної програми має чітку структуру. ОК, що включені до ОПП «Публічне управління», складають логічну та взаємопов'язану систему, що дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання. Практична спрямованість ОПП та наявність діючих програм академічної мобільності. Структура освітньої програми передбачає можливість вільно формувати свою індивідуальну освітню траєкторію. Виявлені технічні помилки у «Матриці відповідності визначених Стандартом програмних результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів». ЕГ робить висновок щодо узгодженості за всіма підкритеріями критерію 2. Зазначені недоліки не є суттєвими та не впливають на загальну позитивну оцінку за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому регулюються документом “Правила прийому до ХНЕУ ім. С. Кузнеця”, який є доступно викладений на офіційній сторінці (<https://www.hneu.edu.ua/normatyvni-dokumenty/pravyly-priyomu-do-hneu-im-s-kuznetsya/>). Для вступу в 2022 році на спеціальність 281, в рамках ОПП «Публічне управління» необхідні бали або з національного мультипредметного тесту з української мови, математики та історії України або бали зовнішнього незалежного оцінювання 2019-2021р. Загальний конкурсний бал має бути не менше 140 балів. Особи, які мають спеціальні умови участі у конкурсному відборі на здобуття вищої освіти можуть бути зараховані за результатами співбесіди, а також брати участь у конкурсному відборі за іспитами та/або квотою-1, квотою-2 в залежності від категорії спеціальних умов.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому (<https://www.hneu.edu.ua/normatyvni-dokumenty/pravyly-priyomu-do-hneu-im-s-kuznetsya/>) враховують особливості вступу на спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» в тому числі бали національного мультипредметного тесту з трьох предметів або сертифікати ЗНО 2019-2021рр. з конкурсним балом, який має бути не менше 140 балів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих, в інших закладах освіти, у ХНЕУ ім. С. Кузнеця та їх реалізація на сучасному етапі знаходяться на високому рівні. Документами, які регулюють правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти є Положення про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-HNEU.pdf>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (пунктами 10, 11, 12 та 13) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryadok-realizatsiyi-prava-na-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-u-HNEU.pdf>). Визначені правила є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. ЕГ підтвердили здобувачі, Маслова Яна, Емран Рімма та Остапюк Євген, що брали участь за програмою академічної мобільності ERASMUS+ з Університетом Миколаса Ромеріса в Вільнюсі, що тривала з 01 вересня 2022 р. по 31 грудня 2022 р. Гарант надала підтверджуючі документи щодо перезарахування навчальних дисциплін, а саме протокол № 15 від 11.02.2023 р.. НПП підтвердили, що перезарахування відбувалося з таких дисциплін, як «Інноваційний менеджмент в публічній сфері», «Регіональний менеджмент», «Стратегічний менеджмент».

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ХНЕУ ім. С. Кузнеця діють чіткі, зрозумілі та прозорі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Основні правила та процедури визнання результатів неформального (інформального) навчання, якими керується університет, зазначені у «Положенні про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті в Харківському національному економічному університеті ім. Семе́на Кузнеця» (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/1/Polozhennya-pro-neformalnu-inf-osvitu.pdf>). Декан факультету, своїм розпорядженням, створює разові предметні комісії з визнання неформальної та/або інформальної освіти за кожним випадком звернення здобувача освіти окремо. Визнання результатів навчання, набутих відповідно у неформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові освітні компоненти. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального та/або інформального навчання в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів навчання рівню освіти, на якому реалізується освітня програма. Під час зустрічей зі студентами та викладачами було з'ясовано, що як студенти, так і НПП ознайомлені з можливістю перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Викладачі заохочують здобувачів до використання ресурсів неформальної освіти. Зокрема, Болотова О. зазначила, що у своїй дисципліні «Вступ до фаху» використовує платформу Prometheus.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Наявність публічного доступу до документів ХНЕУ ім. С. Кузнеця, що регулюють доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО. До здобувачів вчасно та у зрозумілій формі надається інформація про можливість перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Чітко прописано в документах ХНЕУ ім. С. Кузнеця можливість переведення здобувачів із однієї ОПП на іншу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ рекомендує залучати випускників до перегляду ОПП “Публічне управління” з метою обміну досвідом та посилення практичної складової ОПП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

В Університеті діють чіткі та зрозумілі Правила прийому, які враховують особливості ОПП. В нормативних документах ЗВО є розроблений механізм визначення результатів навчання за неформальною освітою та отриманих в інших закладах освіти. Всі учасники освітнього процесу ознайомлені з відповідними правилами, підтверджені випадки застосування визначених правил на практиці.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання на ОПП «Публічне управління» сприяють досягненню заявлених цілей та програмних результатів і відповідають вимогам студентоцентрованого навчання. Визначені у ОПП методи навчання (лекції, практичні та семінарські заняття, лабораторні роботи та курсові роботи) сприяють досягненню цілей та програмних результатів навчання. Науково-педагогічні працівники використовують широкий спектр методів (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий, евристичний, дослідницький). Існує чітка відповідність між результатами навчання, методами навчання та контрольними заходами кожної дисципліни. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти було підтверджено, що на першому занятті кожної навчальної дисципліни студентів ознайомили з результатами навчання, контрольними заходами та термінами виконання робіт, викладачі даної ОПП це підтвердили. У залежності від змісту та особливостей кожної освітньої компоненти застосовується диференційний підхід до вибору методів навчання. Це відповідає студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Академічна свобода здобувачів вищої освіти реалізується під час вибору тем для курсових та бакалаврських робіт. Силабуси по написанню курсових робіт з дисциплін «Менеджмент публічних установ і організацій», «Система публічного адміністрування», знаходяться у відкритому доступі на сайті ПНС. Свідченням студентоцентрованого підходу та позитивною практикою є отримання та перевірка завдань для здобувачів вищої освіти дистанційно. Студенти мають свій акаунт на платформі ПНС для можливості співпраці із викладачами. ЕГ дійшла висновку, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягнення заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, має на меті студентоцентрований підхід та дотримання принципів академічної свободи. Після опанування дисципліни ОПП здобувачам пропонується взяти участь в опитуванні «Навчальна дисципліна очима студентів» на сайті ПНС. Рівень задоволеності регулярно вивчається через проведення опитування на сайті ПНС, яке відбувається двічі на рік (по завершенню кожного семестру). Окрім того, проводяться анкетування шляхом самозаповнення задля отримання інформації, корисної для удосконалення змісту освітніх програм. За результатами опитування здобувачів “Задоволеність якістю освітньої програми”, задоволеність застосуванням викладачами різноманітних форм, методів, технологій навчання, що сприяють формуванню професійних компетентностей, становить 82,4 % (<http://surl.li/fshas>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Формою представлення інформації про освітні компоненти на випусковій кафедрі є силабуси. Силабуси усіх освітніх компонентів за ОПП оприлюднені на сайті університету (<https://www.hneu.edu.ua/informatsijnyj-paket-bakalavr-publichne-upravlinnya-2022/>). У силабусах, зокрема, деталізовані форми і методи контролю, критерії оцінювання знань здобувачів та розподіл балів. Більш детальна інформація щодо оцінювання та накопичування балів з навчальної дисципліни наведена у робочих програмах навчальних дисциплін. ЕГ пересвідчилась у ході дистанційної експертизи, що здобувачі вищої освіти мають повний доступ через сайт ПНС до: графіку навчального процесу, силабусів, вказівок щодо процедури підсумкових контрольних заходів, критеріїв оцінювання, як загальних для університету, так і за окремими видами контролю у межах освітніх компонентів, переліків питань для самостійного вивчення, рекомендацій щодо організації самостійної роботи, навчальних/методичних матеріалів до кожного модуля та/або кожного заняття освітніх компонентів тощо.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Здобувачі освітньої програми «Публічне управління» підтвердили, що на початку кожної дисципліни їх попереджають про академічну доброчесність, проводять відкриту зустріч раз на рік, в цьому році це була зустріч із Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Здобувачі вищої освіти пишуть есе, де викладають власні думки, які захищають і обговорюють з однокласниками на семінарських заняттях. Участь студентів в наукових дослідженнях випускової кафедри, а саме гуртках «Клуб дослідників публічного адміністрування та проектного менеджменту» та «Клуб дослідників регіоналістики», їх презентацій у форматі круглих столів, студентських конференцій, а саме Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Розвиток партнерства Україна - ЄС у сфері державного управління» (в рамках реалізації Модулю «Демократична децентралізація влади як європейський досвід державного управління» програми Erasmus+: Жан Моне) 2020р., Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Публічне управління: проблеми та перспективи», яка відбулася 26.11.2021 р, Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток партнерства ЄС – Україна в публічному управлінні» (25.11.2022 р.).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час розробки та запровадження ОПП враховані сучасні тенденції розвитку галузі «Публічне управління та адміністрування». Це насамперед зумовлено тим, що ХНЕУ ім. С. Кузнеця є одним з лідерів змін, що стосується спеціальності «Публічне управління та адміністрування». Велику роль у оновленні змісту ОПП відіграє тісна співпраця із практиками, керівник апарату Харківської військової адміністрації Белявцева Вікторія, д.е.н. приймала участь у обговоренні ОПП та проводила відкриті лекції, Апарат Верховної Ради помічник-консультант народного депутата України Масляк Мирослава, долучилася до обговорення ОПП та пошук майбутніх кадрів для державної служби, начальник управління Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у Харківській та Сумській областях Моложавий Віктор, підтвердив, що є в робочій групі та брав участь у захистах дипломних робіт, заступник голови Харківської міськради Борисенко Марина, яка проводила відкриті заняття у Адміністрації Шевченківському районі для здобувачів ОПП «Публічне управління». Це має важливе значення відповідно цілей ОПП та місії ЗВО. Запити, результати обговорення освітніх процесів, пропозиції професіоналів-практиків трансформуються в навчальний контент дисциплін. Викладачі кафедри та здобувачі мають можливість безоплатного доступу до наукових публікацій, які індексуються у наукових базах Scopus та Web of science (експертна група переконалася у цьому під час акредитаційного візиту). Усі викладачі мають профілі у Google Scholar із показниками цитувань наукових праць, що засвідчує актуальність їхніх наукових розвідок (наприклад, <https://scholar.google.com.ua/citations?user=AN7SV3IAAAAJ&hl=ru>). У структурних підрозділах, які забезпечують навчання на ОПП, провадяться проекти, результати яких регулярно публікуються у провідних вітчизняних та зарубіжних виданнях, а також отримують апробацію при підготовці кваліфікаційних робіт студентів та студентських наукових робіт.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Відносно до Стратегії інтернаціоналізації ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<http://surl.li/ftira>) та Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<http://surl.li/aesav>) забезпечує інтеграцію у заходах за міжнародним проектом Erasmus+ за напрямом Jean Monnet Activities - «Демократична децентралізація як європейський досвід публічного управління» (<http://surl.li/ftisp>), міжнародних науково-практичних конференцій: (<http://surl.li/ftits>, <http://surl.li/ftius>, <http://surl.li/ftivw>, <http://surl.li/ftjai>). Викладачі кафедри Гавкалова Н.Л., Грузд М.В., Болотова О.О., Гордієнко Л.Ю., Гришина В.В., Орлова Н.С., Лола Ю.Ю., пройшли наукове стажування в Університеті ім. Миколаса Ромеріса за програмою «Європейський досвід розвитку публічного управління та соціально-економічної політики в умовах цифровізації», протягом листопада 2021 р. – березня 2022 р. Здобувачі підтвердили, а саме Емран Р., Остапук Є. та Маслова Я., що навчаються за програмою академічної мобільності ERASMUS+ в Університеті Миколаса Ромеріса (<http://surl.li/ftiwm>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Відповідність принципам академічної свободи. Студентоцентрикований підхід в освітньому процесі. Постійний зворотній зв'язок із різними категоріями стейкхолдерів у реалізації ОПП. Дистанційна форма навчання була впроваджена ще до COVID-19 та постійно удосконалюється, що демонструє готовність закладу до викликів сьогодення. ОПП «Публічне управління» використовує ресурси та можливості для проведення інноваційних методів навчання за допомогою технічного оснащення аудиторного фонду.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендується систематично оновлювати зміст силабусів відносно сучасних практик. Додати програмні результати навчання у силабуси навчальних дисциплін. З огляду на активну співпрацю з роботодавцями у рамках ОПП, рекомендується посилити роботу з розробки спільних, наукових та соціальних проєктів разом із представниками органів державної влади, місцевого самоврядування, громадського сектору.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання на ОПП «Публічне управління» сприяють досягненню заявлених цілей та програмних результатів і відповідають вимогам студентоцентризованого навчання. Усі учасники освітнього процесу своєчасно та у повному обсязі отримують доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах ОК. ОПП та діяльність за цією освітньо-професійною програмою відповідає визначеному критерію.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Вивчення документів та практична робота експертної групи в закладі вищої освіти дозволяє стверджувати, що в університеті сформовані форми контрольних заходів, що мають встановлені критерії оцінювання, які оприлюднюються студентам. Відповідно до Положення про організацію оцінювання результатів навчання та якості вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/Polozhennya-pro-organizatsiyu-otsinyuvannya-rezultativ-navchannya-Dyst.-tehnologiyi.pdf>).

Формами підсумкового контролю є залік або екзамен. Результати підсумкового контролю за семестр використовують як критерій виконання студентом навчального плану, зарахування кредитів є підставою для адміністративних заходів щодо стипендіального забезпечення, переведення, відрахування студентів. Повторне складання підсумкового контролю з дисципліни, коли студент отримав оцінку «незадовільно», допускається не більше двох разів. Детальна процедура ліквідації академічної заборгованості виписана у вищезазначеному положенні. При зустрічі з науково-педагогічними працівниками, було уточнено, що поточний контроль викладач здійснює особисто за попередньо визначеними способами, критеріями та представленими студентам на початку викладання курсу. В ході роботи із силабусами ЕГ встановлено, що з самого документу зрозуміло як оцінюються окремі види робіт за освітніми компонентами, більш повна інформація щодо форм оцінювання розміщена у робочій програмі. Слід зазначити, що при спілкуванні зі студентами та викладачами, було виявлено чіткий порядок поточного оцінювання та критеріїв. Встановлено, що більшість викладачів визначають критерії поточного оцінювання за власними переконаннями в доцільності певних критеріїв. Тому спостерігається дещо різний підхід до формування критеріїв.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

У закладі діє Порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця під час введення воєнного стану в Україні (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/05/Poryadok-provedennya-atestatsiyi-v-HNEU-pid-chas-vvedennya-voennogo-stanu-v-Ukrayini.pdf>). Відповідно стандарту 281 «Публічне управління та адміністрування» перший бакалаврський рівень за ОПП «Публічне управління» у ХНЕУ ім. С. Кузнеця Атестація зі спеціальності здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, визначені правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, так як розміщені на сайті університету у відкритому доступі. Також чітко визначена процедура повторної перездачі та можливості оскарження результатів. З навчального навантаження та розповіді викладачів виявлено, що кафедра має практику читання лекційних та практичних занять різними викладачами, а також проведення підсумкового контролю у письмовому вигляді, що підтверджено здобувачами та НПП і Положенням про проведення письмових екзаменів (іспитів) у ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Конфліктних ситуацій зафіксовано не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Як показало ознайомлення з документами та безпосередня робота експертної групи в університеті, в ХНЕУ ім. С. Кузнеця визначені політика та процедури дотримання академічної доброчесності. "Кодекс академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця" (<http://surl.li/bgmxy>), Положення про комісію з питань академічної доброчесності (<http://surl.li/bgmxy>), "Програма розвитку академічної доброчесності у ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2021-2022 навчальний рік" (<http://surl.li/bgmxxw>), Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<http://surl.li/bgmxxm>). Згідно Наказу ректора «Про введення в дію декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу» (<http://surl.li/bjufp>), підписуються декларації про дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<http://surl.li/bjufq>) та співробітниками (<http://surl.li/bjufy>). Академічну доброчесність в Університеті запроваджено через перевірку програмою StrikePlagiarism.com. Відповідальність за наявність плагіату у кваліфікаційній роботі несе керівник роботи та автор (здобувач). На кафедрі за дотримання вимог академічної доброчесності призначено відповідальну особу, яка забезпечує проведення повторного контролю. Співпадіння тексту з іншими роботами допускається в розмірі 40%. Визначено також обов'язкову перевірку на наявність плагіату тез та статей здобувачів, а також наукових публікацій науково-педагогічних працівників. За нормативними документами університету, у випадку, коли виявлено плагіат у кваліфікаційній роботі здобувача вищої освіти справа одразу передається до спеціально створеної комісії із академічної доброчесності факультету. При розмові з радою студентського самоврядування було встановлено, що студенти загалом знають про вимоги академічної доброчесності. Інформування про вимоги академічної доброчесності покладено на викладачів кафедри. Результати опитування «Задоволеність якістю освітньої програми», у 2022/2023 н.р. показали, що на ОПП 100,0% здобувачів ознайомлені із політикою університету щодо академічної доброчесності (<http://surl.li/fshas>).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Науково-педагогічні працівники завчасно інформують студентів про контрольні заходи не тільки в межах навчальних дисциплін, але і усієї програми. У ЗВО розроблена та запроваджена нормативна база щодо забезпечення та популяризації академічної доброчесності, використовуються сучасні та ефективні технічні інструменти виявлення академічного плагіату.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ, враховуючи повагу до принципу автономії ЗВО, рекомендує розглянути можливості впровадження під час військового стану здачу іспитів в усній формі, на випадок, якщо здобувач освіти не буде мати змоги скласти їх у письмовій формі.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В ХНЕУ ім. С. Кузнеця розроблено та запроваджено нормативну базу, що врегульовує проведення контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та забезпечення академічної доброчесності. Усі документи є у вільному доступі, процедури та норми є однозначними, чіткими та зрозумілими. Студенти та НПП є ознайомленими з встановленими нормами та реалізують їх на практиці. Таким чином, освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Викладачі, що залучені до ОПП «Публічне управління» загалом мають достатню академічну та професійну кваліфікацію. Навчальний процес забезпечують: 4 доктори наук: 3 доктори економічних наук (Гавкалова Н. Л., Белявцева В.В., Мащенко М.А.), 1 доктор технічних наук (Новіков Ф.В.). 21 кандидат наук: 16 кандидатів економічних наук (Болотова О.О., Гордієнко Л. Ю., Демченко Г.В., Грузд М.В., Гришина В.В., Шумська Г.М., Писарчук О.В., Лола Ю.Ю., Чернишов В.В., Аксьонова І.В., Єрмоленко О.О., Кінас І.О., Вовк В.А., Мартинова О.В., Мельник В.І., Немашкало К.Р.), 1 кандидат філософських наук (Коннова Н.О.), 1 кандидат педагогічних наук (Гонтаренко І.С.), 1 кандидат філологічних наук (Карікова Н.М.), 1 кандидат фізико-математичних наук (Железнякова Е.Ю.), 1 кандидат технічних наук (Передрій О.О.). 71,4% НПП з ступенем кандидата наук мають вчене звання доцента. 75% НПП з ступенем доктора наук мають вчене звання професора. Стаж науково-педагогічної роботи викладачів задіяних на ОПП: 49 років – найвищий; 2 роки – найнижчий; середній стаж – 18 років. Професійна кваліфікація викладачів загалом відповідає вимогам п. 38 Постанови КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 в редакції Постанови КМУ від 20.06.2021 № 365. Є викладачі які мають практичний досвід роботи. Зокрема, за сумісництвом 0,5 ст. працює Белявцева В.В. (керівник апарату обласної військової адміністрації). НПП (Гавкалова Н.Л., Гордієнко Л.Ю., Лола Ю.Ю.) є учасниками міжнародного проєкту Erasmus+ за напрямом Jean Monnet Activities - «Демократична децентралізація як європейський досвід публічного управління», тривалість проєкту 01.09.2020 – 30.08.2023 р. (<https://cafpubladm.hneu.edu.ua/programa-erasmus-zhan-mone>). Наявні публікації викладачів у провідних фахових виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Є НПП, які проходили міжнародне стажування за програмою «Європейський досвід розвитку публічного управління та соціально-економічної політики в умовах цифровізації», що відповідає сучасним тенденціям публічного управління та адміністрування. Наукові праці викладачів використовуються у освітньому процесі та представлені в робочих програмах у вигляді рекомендованої літератури (ОК17. Менеджмент публічних установ і організацій, ОК21. Децентралізація як приклад демократичного управління суспільством в Європі, ОК23. Регіональна соціально-економічна політика тощо). Слід зазначити, що випускова кафедра майже повністю складається із кандидатів та докторів економічних наук, а доктор наук з державного управління (Орлова Н.С.) не залучена до викладання обов'язкових ОК за ОПП «Публічне управління», що на думку ЕГ може призводити до зміщення ОПП в сферу економіки. Водночас переважною більшістю викладачі мають публікації дотичні до своїх дисциплін. Виходячи з цих даних, враховуючи повагу до принципу автономії ЗВО, ЕГ пропонує розглянути можливість залучення доктора наук з державного управління до ОПП, що посилить теоретичну та практичну складову освітньо-професійної програми.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів у ЗВО регулюється Положенням «Про порядок конкурсного відбору науково-педагогічних працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-poryadok-konkursnoho-vidboru-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv.pdf>). Конкурсний добір передбачає таку послідовність: 1) Наказ на оголошення конкурсу на заміщення вакантної посади науково-педагогічного працівника; 2) Оприлюднення оголошення щодо проведення конкурсного відбору; 3) Подання документів у період дії оголошення; 4) Розгляд поданих кандидатур на відповідність вимогам. Оприлюднення переліку осіб, яких допущено до участі у конкурсі (на офіційному сайті

університету та в засобах масової інформації, за потребою); 5) Обговорення кожної кандидатур на засіданні відповідної кафедри. Висновок засідання кафедри. 6) Обговорення кандидатур на засіданні вченої ради факультету, з урахуванням висновку кафедри; 7) Засідання вченої ради університету. Обрання на посади професор, завідувач кафедри (таємне голосування); 8) Укладання контракту з науково-педагогічним працівником. У період дії оголошення, претендент подає документи до конкурсної комісії Університету. Усі претенденти мають відповідати кваліфікаційним вимогам до відповідної посади, володіти необхідними для цієї посади компетентностями, мати високі морально-етичні якості. До уваги беруться науковий ступінь, вчене звання, професійна та наукова активність викладача, стаж роботи, відповідність пунктам 37 та 38 Постанови КМУ "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності" від 30.12.2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365). Усі кандидатури, що вчасно подали заявки для участі у конкурсі, після закінчення строку подання заяв попередньо обговорюються на кафедрі в їх присутності (у разі відсутності претендента кандидатура обговорюється лише за його письмової згоди). За необхідністю, для оцінки рівня професійної кваліфікації, претендентам на посаду може бути запропоновано провести відкриту лекцію або заняття. На зустрічах з адміністративними та структурними підрозділами, НПП встановлено, що всі затверджені процедури конкурсного добору виконуються у повному обсязі, є чіткими та прозорими.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У ХНЕУ ім. С.Кузнеця налагоджена системи залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Роботодавці залучаються до проведення відкритих лекцій, семінарських занять, громадського обговорення ОПП, участі у засіданнях кафедри, практичної підготовки здобувачів (бази практики), засідань робочої групи ОПП «Публічне управління», науково-практичних конференцій. 3 лютого 2023 року відбулося засідання робочої групи щодо оновлення освітньо-професійної програми «Публічне управління» з метою удосконалення процесу підготовки здобувачів. У робочу групу входять здобувачі вищої освіти (Маслова Я.), представники роботодавців (Моложавий В.) - начальник управління Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у Харківській та Сумській областях). До обговорення також долучилися роботодавці: керівник апарату Харківської обласної військової адміністрації (Белявцева В.), заступник голови Харківської обласної військової адміністрації (Харнам М.), голова благодійної організації «Український благодійний альянс» (Курцев О.), заступник голови з питань діяльності виконавчих органів виконавчий комітет Охтирської міської ради (Гетьман О.), начальник ЦНАП Охтирської міської ради (Білоусова О.), начальник відділу бюджетування Головного управління ДПС у Харківській області (Онищенко С.), начальник управління інформаційної взаємодії Головного управління ДПС у Харківській області (Шинкарьова Т.), начальник відділу доходів Тростянецької міської ради (Горошко О.), головний спеціаліст з запобігання та виявлення корупції Управління Держпраці у Кіровоградській області (Мусієнко А.). На зустрічі ЕГ із роботодавцями був присутній Моложавий В. який підтвердив активну співпрацю із закладом у рамках ОПП з 2021 р. і по теперішній час. Всі інші присутні на зустрічі роботодавці також розповіли ЕГ, що активно долучаються до співпраці із закладом. Зокрема, начальник відділення Національної служби посередництва і примирення в Харківській області (Лайков С.М.) повідомив, що укладено договір про співпрацю із закладом. Помічник-консультант народного депутата України, бюджетний комітет (Масляк М.) зазначила, що очолювала комісію із захисту кваліфікаційних робіт та виділила здобувачів для стажування у ВРУ. Роботодавці надають свої пропозиції з удосконалення освітньо-професійної програми. Зокрема, Моложавий В. вносив пропозиції щодо включення обов'язкової ОК Регіональна соціально-економічна політика; секретар Мереф'янської міської ради (Дядченко Т. П.) надавав пропозиції щодо посилення практичної складової освітніх компонентів циклу професійної підготовки за рахунок запровадження лабораторних робіт. Укладено договори про співпрацю з Зачепилівською територіальною громадою, Наталинською територіальною громадою, Красноградською міською радою, ГО «Всеукраїнське студентське братство «Еліта Нації» тощо.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ХНЕУ ім. С.Кузнеця залучає до аудиторних занять на ОПП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, запрошуючи їх до проведення аудиторних занять на ОПП за навчальними дисциплінами у формі вебінарів, відкритих лекцій, семінарських занять, круглих столів. Зокрема, Белявцева В.В (керівник апарату обласної військової адміністрації) залучена до освітньо-професійної програми у якості викладача ОК24 «Система публічного адміністрування». Борисинко М. (заступник голови адміністрації Шевченківського району Харківської міської ради з соціальних та гуманітарних питань) повідомила ЕГ, що для здобувачів ОПП проводились лекції безпосередньо у стінах адміністрації Шевченківського району. Проводяться тематичні онлайн лекції: 22.12.2021 р. відбувся онлайн-захід «Запрошуємо на державну службу: бенефіти та перспективи професії сьогодні», організатором даного заходу виступило Міжрегіональне управління Національного агентства України з питань державної служби у Харківській та Сумській областях. До проведення відкритих лекцій запрошуються закордонні партнери: 1) «Довгий і хвилястий шлях: юридичні, політичні, соціологічні та економічні умови демократії» професора Девіда Шульца (Хемлінський університет, м. Міннесота, США) (<https://cafpubladm.hneu.edu.ua/podii/kekciya-profesora-devida-shulca-ssha-v-r.html>); 2) «Процесний підхід як сучасна концепція менеджменту» д.е.н., проф., зав. кафедри інформатичних систем Вацьковські К.С. (Варшавська Політехніка, Польща) (<https://cafpubladm.hneu.edu.ua/podii/lekciya-d-e-n-prof-zav-kafedri-informat.html>); 3) «Омбудсмен академічних прав у механізмі забезпечення якості вищої освіти», лектор доктор правових наук, професор Аркадіуш Шайна (Вищої школи менеджменту, Катовіце, Польща) (<https://cafpubladm.hneu.edu.ua/podii/lekciya-doktora-pravovikh-nauk-profeso.html>). Водночас практика відкритих

лекцій здебільшого направлена на залучення здобувачів конкретної ОП, що трохи звужує можливості здобувачів отримати додаткові знання та підвищити свою фаховість. Зокрема, 6 квітня 2023 р. у ХНЕУ ім. С. Кузнеця відбулася відкрита лекція для студентів спеціальності 051 «Економіка та економічна політика» за участю д.е.н., проф. Варшавського технологічного університету «Варшавська політехніка» К. Вацьковські (Республіка Польща), який доповів про особливості реформи децентралізації публічного управління Польщі. Така інформація безперечно була би цікава й для здобувачів ОПП «Публічне управління». ЕГ рекомендує залучати до відкритих лекцій міждисциплінарного типу здобувачів ОПП або розглянути можливості запису подібних лекцій із подальшим наданням доступу студентам.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Зустрічі з НПП, аналіз інформації розміщеної на сайті та отримані від закладу документи (за запитом ЕГ) підтверджують наявність практики професійного розвитку викладачів. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через реалізацію власних програм, а також співпрацює з іноземними партнерами з цього питання. Кожен викладач має підвищити кваліфікацію не рідше 1 разу на 5 років із загальним обсягом програми навчання у 180 год. У закладі розроблено та діє «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozhennya-pro-pidvyshhennya-kvalifikatsiyi-pedagogichnyh-naukovogo-pedagogichnyh-pratsivnykiv-HNEU.pdf>). В університеті діє Центр підготовки до участі у незалежному міжнародному тестуванні з оцінювання рівня володіння діловою англійською мовою (BEC). Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця визнаний Кембриджським університетом як Центр підготовки кандидатів до участі у незалежному міжнародному тестуванні щодо оцінювання рівня володіння діловою англійською мовою та нагороджений Золотим Знаком Кембриджського університету. Відповідні курси можуть проходити НПП залучені до ОПП «Публічне управління». 7 викладачів ОПП мають сертифікат з володіння іноземною мовою на рівні B2. Викладачі систематично підвищують свою кваліфікацію. Зокрема, викладачі кафедри Гавкалова Н.Л., Грузд М.В., Болотова О.О., Гордієнко Л.Ю., Гришина В.В., Лола Ю.Ю., пройшли міжнародне наукове стажування в Університеті ім. Миколаса Ромеріса (Литва) за програмою «Європейський досвід розвитку публічного управління та соціально-економічної політики в умовах цифровізації» в обсязі 180 год. (6 кредитів ECTS); Єрмоленко О.О., проходила стажування у Вищій школі управління охороною праці в Катовіце (WSZOP) за темою забезпечення якості вищої освіти 180 год. (6 кредитів ECTS); Шумська Г.М. проходила стажування в Варненському університеті менеджменту (Болгарія) за темою «Адаптивні методи навчання, світові тенденції та інноваційна практика у вищій освіті: європейський досвід». Водночас ЕГ рекомендує активізувати роботу у напрямку стажування НПП саме за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», за можливістю з тематикою дотичною до відповідних ОК, що викладаються у рамках ОПП. Кафедра державного управління, публічного адміністрування та економічної політики займає 3 місце у загальному рейтингу кафедр. Викладачі залучені до ОПП входять до топ-20 рейтингу науково-педагогічних працівників за 2022 рік. Зокрема, Гавкалова Н.Л. (1 місце), Лола Ю.Ю. (13 місце).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Заклад стимулює розвиток викладацької майстерності. Згідно документів розміщених на сайті система стимулювання включає матеріальні та моральні заохочення. Діє Положення «Про преміювання науково-педагогічного, наукового, адміністративно-управлінського, навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу ХНЕУ ім. С. Кузнеця» та Положення «Про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам за сумлінну працю, зразкове виконання посадових обов'язків ХНЕУ ім. С. Кузнеця» що є додатком до Колективного договору ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/KOLEKTYVNYJ-DOGOVIR.pdf>). Преміювання працівників проводиться за підсумками роботи за місяць, квартал, рік. Розмір премії, яка може бути нарахована працівнику обмежується трьома посадовими окладами по кожному із критеріїв зазначених у п 2.3 Положення "Про преміювання науково-педагогічного, наукового, адміністративно-управлінського, навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу». Працівникам, які працюють в ХНЕУ ім. С. Кузнеця не менше 10 років при виповненні 50 років, а також при досягненні пенсійного віку виплачується грошова винагорода в розмірі 100% посадового окладу. Виплата щорічної грошової винагороди проводиться за результатами роботи за календарний рік з урахуванням особистого вкладу кожного працівника в загальні результати роботи за поданням його безпосереднього керівника. Для отримання щорічної грошової винагороди враховуються такі критерії: сумління праця, творча активність, досягнення успіхів у вихованні, навчанні, професійній підготовці, методичному забезпеченні, досягнення в роботі, які призвели до зростання рейтингу конкурентоспроможності Університету. У ЗВО існує рейтинг викладачів та кафедр. З рейтингом викладачів та кафедр можна ознайомитись у вільному доступі на сайті (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/Rejtyng-kafedr-fakultetiv-2022.pdf>), (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/1/Rezultaty-rejtyngu-vykladachiv-2022.pdf>). На зустрічах з НПП було отримано підтвердження наявності та ефективності системи стимулювання викладацької майстерності. Викладачі отримують премії та заохочення як матеріального так і нематеріального характеру. Є викладачі, які нагороджені золотим знаком ХНЕУ. Гавкалова Н. повідомила, що є подвійним лауреатом золотого знаку університету, дана нагорода супроводжується премією у розмірі посадового окладу. Грузд М. отримувала премії за проведену профорієнтаційну роботу. Лола Ю. отримувала преміювання за формування електронних підручників. Викладачі зазначили, що рейтингова система є важливим елементом стимулювання, що зумовлює постійний розвиток викладачів, а різного роду заохочення позитивно впливають не тільки на матеріальний, а й на морально-психологічний стан.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Прозорість та чіткість процедур конкурсного добору викладачів. Викладачі публікують свої роботи у провідних фахових виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Активна співпраця із роботодавцями: включення роботодавців до робочої групи ОПП; роботодавці безпосередньо залучені до викладання; беруть участь в громадських обговореннях ОПП та надають свої пропозиції; великий перелік баз практик тощо. Налагоджена система матеріального та морального заохочення, що направлена на розвиток викладацької майстерності та позитивно впливає на морально-психологічний стан викладачів, що особливо актуально в умовах воєнного стану. Проектна активність випускової кафедри. Зокрема, НПП залучені до ОПП «Публічне управління» є учасниками міжнародного проекту Erasmus+ за напрямом Jean Monnet Activities - «Демократична децентралізація як європейський досвід публічного управління». У закладі функціонує Центр підготовки до участі у незалежному міжнародному тестуванні з оцінювання рівня володіння діловою англійською мовою (BEC), що додає можливостей розвивати рівень володіння англійською мовою викладачів та здобувачів ОПП «Публічне управління».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Акцентувати увагу на стажуванні НПП саме за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», за можливістю з тематикою дотичною до відповідних ОК, що викладаються у рамках ОПП. Кафедра державного управління, публічного адміністрування та економічної політики майже повністю складається із кандидатів та докторів економічних наук, а доктор наук з державного управління (Орлова Н.С.) не залучена до викладання обов'язкових ОК за ОПП «Публічне управління», що може призводити до зміщення ОПП в сферу економіки. Враховуючи повагу до принципу автономії ЗВО, ЕГ пропонує розглянути можливість залучення доктора наук з державного управління до ОПП, що посилить теоретичну та практичну складову освітньо-професійної програми. У ЗВО наявна практика відкритих лекцій але здебільшого до даних подій залучають здобувачів конкретної ОП, що трохи звужує можливості здобувачів отримати додаткові знання та підвищити свій рівень. ЕГ рекомендує долучати до відкритих лекцій міждисциплінарного типу здобувачів ОПП «Публічне управління» або розглянути можливості запису відкритих лекцій із подальшим наданням доступу студентам через систему ПНС.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Процедури конкурсного добору викладачів прозорі та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму. Системна та ефективна співпраця з професіоналами-практиками, представниками роботодавців. Участь у міжнародних проектах. Наявність рейтингової системи, моральні та матеріальні заохочення, що стимулюють розвиток викладацької майстерності та покращують морально-психологічний стан викладачів. ЕГ робить висновок, що ОПП загалом відповідає Критерію 6. Достатній рівень відповідності вимогам підкритеріїв 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6. За підкритерієм 6.1 виявлені незначні недоліки, доцільно задіяти весь потенціал кафедри, активізувати роботу із стажування за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» відповідно до ОК, що викладаються на ОПП «Публічне управління».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси ЗВО відповідають належним для достойного навчального процесу на ОПП вимогам. Для студентів доступна бібліотечна інфраструктура (окремий поверх для факультету), читальні зали, безкоштовний доступ до мережі Wi-Fi по всьому ЗВО та гуртожитку, обладнані спортивні зали, у більшості аудиторій (зокрема для лекційних занять) є необхідне мультимедійне обладнання, яке дозволяє як використовувати презентації та інші інтерактивні інструменти під час навчання, так і здійснювати освітній процес в змішаному (гібридному) форматі, а також на кожному поверсі розміщений QR-код з електронною картою закладу. Завдяки розвиненому міжнародному співробітництву, в ЗВО є 10 міжнародних центрів (Інформаційний центр

Європейського Союзу, Центр Українсько-Болгарського співробітництва, Центр вивчення Арабських мов, Інформаційний центр Асоціації європейських прикордонних регіонів та інші). Окремо є коворкінги як в центральному корпусі, так і в гуртожитку, які обладнані конференц системами та дозволяють організовувати гібридні заходи, в тому числі освітньо-наукові, а також проводити здобувачам там своє дозвілля. Здобувачі підтвердили наявність безперешкодного доступу до вищеперахованої інфраструктури. Доступ до деякої з них відбувається за погодженням з відповідальною особою (з метою збереження дороговартісного обладнання), однак складнощів у такому випадку, на думку студентства, також не виявлено. Варто зазначити, що контингент здобувачів за цією ОПП хоч і значно зменшився в 2022-2023 н.р. до 9 осіб у порівнянні з 23 особами у 2021-2022 н.р. (це зумовлено близькістю регіону до районів ведення активних бойових дій), що безумовно вплинуло на фінансову спроможність ЗВО, однак менеджмент ЗВО підтвердив наявність чіткої стратегії залучення нових здобувачів на цю ОПП (посилення роботи із закладами шкільної та професійно-технічної освіти Харкова та Харківської області). Також компенсація фінансових ресурсів для забезпечення ОПП бакалаврського рівня здійснюється за рахунок ефективного набору здобувачів на відповідну ОП магістерського рівня (57 осіб у 2022-2023 н.р.). У ЗВО та ОПП на візцевому рівні використовуються сучасні електронні системи, зокрема т. зв. «Персональні навчальні системи», який побудований на платформі Moodle, та є повністю інтегрованим в освітній простір ЗВО, в тому числі і цієї ОПП, ще з 2017 року (експериментальне застосування розпочалось у 2009 році). На базі «Персональних навчальних систем» для студентів є доступними онлайн-опитування щодо якості освітнього процесу як загалом, так і стосовно конкретного навчального компонента зокрема, наявна можливість безперервного та автоматизованого доступу до записів лекційних занять, усіх необхідних навчально-методичних матеріалів, коротких описів (анотації) та детальних силабусів, електронного журналу з актуальними оцінками та електронного розкладу.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ підтверджує, що доступ усіх учасників освітнього процесу до інфраструктури, в тому числі мережі Wi-Fi, та інформаційних ресурсів, зокрема бібліотечного фонду та «Персональної навчальної системи», є повною мірою забезпеченим та безкоштовним. Також доступ до читальної інфраструктури є безкоштовним та необмеженим. Варто відзначити, що в ЗВО на основі багатостороннього меморандуму впроваджена система єдиного електронного читального квитка для вільного доступу здобувачів та НПП до бібліотечного фонду більшості ЗВО Харкова, зокрема як доступу до електронних видань, так і фізичного доступу до читальних залів інших ЗВО. Так само і доступ до навчальної інфраструктури, коворкінгів, спортивних залів, за словами студентського самоврядування, є вільним та безпроблемним. Більше того в межах ОПП реалізуються проєкти (програми) академічної мобільності у результаті співпраці із закордонними університетами. Частина здобувачів за цією ОПП наразі навчаються закордоном (протягом 2022 року здобувачі з 3 та 4 курсу в рамках Програми Еразмус+: Жан Моне Модуль «Демократична децентралізація як європейській досвід публічного управління» проходили навчання в Університеті Миколаса Ромериса (м. Вільнюс, Литва), а представники НПП неодноразово проходили стажування та підвищення кваліфікації із закордонними ЗВО (наприклад порівнювали цю ОПП з аналогічними ОП в Університеті Миколаса Ромериса (м. Вільнюс, Литва) і в результаті запровадили новий освітній компонент «Управління змінами»). Також ЕГ встановила, що НПП забезпечені кафедральними приміщеннями у достатній кількості, а здобувачі мають право безперервно користуватись університетською інфраструктурою, навіть в умовах дистанційного навчання (за бажання). Хочеться відмітити повне покриття ЗВО доступу до системи перевірки робіт на академічну доброчесність (Antiplagiarism), в якій здобувач або НПП не повинен доплачувати за другу та наступні спроби перевірки тієї самої (доопрацьованої) роботи на плагіат. Це є гарною практикою, яка дозволяє не відволікатись на дрібні під час наукової діяльності. Аналіз результатів опитування науково-педагогічних працівників свідчить, що доступ до усіх необхідних інструментів для освітнього процесу та наукової роботи є забезпеченим, хоча інколи виникають запити на удосконалення системи матеріального стимулювання викладачів, системи документообігу в університеті, умов роботи із електронним журналом, однак вони не мають характеру системності та критичності, а відтак не впливають на розуміння загальної ситуації, яку ЕГ описала вище.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЕГ встановила, що в ЗВО діє Соціально-психологічна служба, яка опікується психологічним здоров'ям учасників освітнього процесу. Важливо зазначити, що ця Служба присутня також у різноманітних соціальних мережах, де активно інформує про свою діяльність та послуги, які може надавати. Також у ЗВО реалізована «скринька психологічної допомоги», де здобувачі можуть поділитись своїми переживаннями в анонімній формі (доступна як в головному корпусі, так і в електронному режимі), а також «інстаграм довіри», де здобувачі мають змогу звернутись до працівників Служби за психологічною допомогою через одну із найпопулярніших соціальних мереж - Instagram. ЕГ звернула увагу, що засоби протипожежної безпеки розміщені на кожному поверсі, де відбувається (відбуватиметься) освітній процес, а додаткові вогнегасники ще й розміщені у приміщеннях для лекторних та практичних занять. Важливо зазначити, що у ЗВО є потужний генератор, який повноцінно закриває потребу в альтернативних джерелах електропостачання. У закладі вищої освіти наявне належним чином облаштоване бомбосховище (комп'ютери, повноцінні аудиторії, інтерактивні дошки та проектори, доступ до питної води та харчування (із поновлюваним запасом на тиждень), вбиральні, мережа Інтернет, а також альтернативне джерело енергопостачання (генератор). Примітно, що ЗВО, враховуючи специфічну безпекову складову в регіоні, планує й надалі удосконалювати власне бомбосховище та засоби безпеки, з метою повернення студентів на офлайн або

гібридну форму навчання (розуміючи важливість персонального навчання для якості освітнього процесу). Також варто зазначити, що ЗВО та факультет сприяють організації тренінгів, вебінарів із різних аспектів забезпечення безпеки освітнього простору, зокрема щодо надання першої домедичної допомоги, щодо мінної безпеки, прав і обов'язків в умовах правового режиму воєнного стану тощо. Більше того, кафедра, університет та ЗВО співпрацювали (співпрацюють) із благодійними організаціями та сприяють видачі гуманітарної допомоги (у разі наявності такої) для осіб (студентів, працівників), які постраждали від активних бойових дій та потребують матеріальної соціальної підтримки.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час акредитаційної експертизи було встановлено, що ЗВО належним чином комунікує зі здобувачами вищої освіти. Це, зокрема, виражається в належному наповненні та постійному оновленні офіційного веб-сайту як ЗВО, так і факультету та кафедри. На початку навчання (протягом перших декількох тижнів) усі здобувачі проходять ознайомчі практикуми «Університетська освіта», які передбачають комплексне ознайомлення з організацією освітнього процесу в ЗВО, представлення базових компонентів (складових) навчання здобувачів освіти, знайомство з наявними гуртками та спільнотами, органами самоорганізації студентства (самоврядування, наукове чи спортивне товариство), проведення спеціалізованих тренінгів щодо роботи з Персональною навчальною системою (відбувається створення персонального акаунту та індивідуального доступу) тощо. Це сприяє швидкій адаптації та стрімкій інтеграції студентів 1-го курсу в освітнє середовище ЗВО. За результатами щороку проводиться опитування «Адаптація першокурсників бакалаврату до навчання у ХНЕУ ім. С. Кузнеця», яке дозволяє розуміти зворотній зв'язок від студентів та удосконалювати ознайомчу програму післявступного практикуму. Для інформування про ОПП, її зміни, актуальні можливості, заходи, поточні опитування у ЗВО використовується розгалужена мережа соціальних мереж, які, в тому числі, є платформами для обміну інформації між студентами, НПП і адміністрацією ЗВО, факультету та кафедри. Більше того, «Персональна навчальна система» також виступає платформою для комунікації як напряду здобувача з викладачем (або навпаки), так і в межах навчального предмету, групи чи курсу. Також було встановлено, що для оперативного обміну інформацією в месенджерах створюються спеціальні чати між здобувачами та викладачем, що сприяє швидкості донесення інформації, зокрема перенесення занять у зв'язку з загрозами повітряних атак тощо. В цілому у ЕГ склалось враження про забезпечення з боку ЗВО якісної, оперативної, повноцінної комунікації здобувачів про освітній процес, усі його складові елементи, додаткові активності, які доступні, в тому числі з боку студентського самоврядування, наукового та спортивного активу ЗВО та факультету.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО затверджено Положення про організацію інклюзивного навчання, яке передбачає створення інклюзивних груп та груп психологічно-педагогічного супроводу (у разі потреби). У межах Соціально-психологічної служби працює психолог, який, зокрема, проводить соціальний патронаж для осіб з особливими освітніми потребами. Також у ЗВО постійно перебуває особа, на яку покладені функції супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Також як в корпусі, де проводяться (будуть проводитись) заняття у межах ОПП, так і в гуртожитку наявний ліфт, додатковий вхід/вихід до приміщення без сходинок та пандус (де центральний вхід зі сходинок), а також передбачені вбиральні для осіб з інвалідністю. Також у ЗВО діє стипендіальна комісія, до якої входять як представники первинної профспілкової організації студентів, аспірантів, докторантів та представники молодіжної організації (студентського самоврядування). Наразі за ОПП соціальну стипендію отримують 9 осіб. Значну кількість студентів переведено на бюджетну форму навчання (пов'язане з політикою держави щодо підтримки здобувачів ВПО). Здійснюється інформування здобувачів про можливість переходу на бюджетну форму навчання у разі успішності семестрового контролю та активності в органах студентської самоорганізації населення. Наразі, за цією ОПП здобувачів із особливими освітніми потребами немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО затверджено низку нормативних документів, які регулюють процедури вирішення конфліктних ситуацій, зокрема Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, Положення про запобігання та протидію булінгу (цькування), Положення про політику запобігання, попередження та боротьби з сексуальними домаганнями і дискримінацією, а також Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і студентів, затверджений у 2008 році (оновлено у 2017 році). Це свідчить про належне нормативне забезпечення процедури вирішення конфліктних ситуацій, а також про постійний розвиток внутрішньо-правової бази в ЗВО. У ЗВО також діє, відповідно, Комісія з питань врегулювання конфліктних ситуацій, до складу якої входять представники профспілкових організацій, студентського самоврядування та адміністрації ЗВО. Під час акредитаційної експертизи було встановлення факт застосування процедури вирішення конфліктної ситуації на

практиці, зокрема здобувачі звернули увагу на використання російської мови в освітньому процесі, що є заборонено (за законом) та недопустимо (в реаліях триваючої збройної агресії проти України). Відтак, за словами здобувачів, було зібрано засідання Комісії, яка прийняла рішення притягнути цю особу до відповідальності та винести попередження. Студенти були задоволені викладанням цією особою навчального матеріалу в подальшому виключно державною мовою, а ця Комісія (а також процес примирення) допомогла завершити конфлікт взаємоприйнятним способом. Також в ЗВО розміщені «Скринька довіри» та «Скринька антикорупційна», які доступні як в дистанційній формі (електронною поштою), так і безпосередньо фізично (в лекційному корпусі на першому поверсі). Питання, які порушені в межах «Скриньки довіри» та «Антикорупційної скриньки» є абсолютно анонімним. Важливо зазначити, що здобувачі (в тому числі студентське самоврядування) обізнані про наявність таких інструментів та досить добре розуміються на процедурах їх використання і врегулювання конфліктних спорів у ЗВО в цілому. Також передбачена посада Антикорупційного уповноваженого, який як проводить роз'яснювальну і тренінгову кампанії щодо створення в ЗВО культури нульової толерантності до корупції, так і безпосередньо готовий реагувати на випадки зловживання владою чи неправомірної вигоди в освітньому процесі. Наскільки ЄГ вдалось з'ясувати, до Антикорупційного уповноваженого з цієї ОПП звернень не було. Час від часу ЗВО також проводить тренінги, роз'яснювальні заходи, пов'язані як з особистою безпекою в освітньому процесі, так і запобігання конфліктним ситуаціям.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами цієї ОПП є належне матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу, наявність інтерактивних пристроїв, велика кількість центрів міжнародного співробітництва, відповідних коворкінгів для організації дозвілля та іншої навчальної інфраструктури, доступ до якої є безкоштовний і яка, водночас, дає змогу забезпечити атмосферу свободи, творіння, дорослішання та навчання в комфортних умовах. Належним чином облаштоване бомбосховище, яке, при тому, розраховане на автономне перебування там у випадку настання надзвичайних ситуацій (до тижня,) а також наявність потужного генератора як альтернативного джерела електричної енергії для головного корпусу ЗВО та бомбосховища. Відтак освітнє середовище є безпечним та дозволяє задовільнити їх потреби навіть в умовах воєнного стану та відповідних військових викликів і загроз. Також, звісно, у ЗВО діє розгалужена мережа нормативно-правових актів та інституційних інструментів для вирішення конфліктних ситуацій, освітньої, інформаційної, організаційної та інших типів підтримки здобувачів, в тому числі шляхом налагодження персонального зв'язку з відповідальними особами та використання сучасних платформ інтернет-комунікації, наприклад «скринька довіри в Instagram», а також створення спеціальних умов для комфортного навчання здобувачів з особливими освітніми потребами. Взірцевим на думку ЄГ є організація дистанційного освітнього процесу через сайт персональних навчальних систем, який дозволяє здійснювати одночасно і дистанційне, асинхронне, гібридне (змішане) та офлайн навчання. Ця система є пристосованою для використання як допоміжний інструмент під час персонального (офлайн) навчання, так і є повністю автономною платформою (системою) для застосування інших форм навчання. Цей успіх пов'язаний з тим, що впровадження цієї системи як пілотний проєкт розпочалось ще в далекому 2009 році, а в промислових масштабах ця система була запущена ще в 2017 році (за 2 роки до світової пандемії COVID-19 та майже 5 років до повномасштабної збройної агресії проти України).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЄГ рекомендує запровадити можливість синхронізації електронного розкладу здобувачів та НПП з такими загальнонавчаними онлайн календарями як Google Calendar, Outlook Calendar та/або Yahoo Calendar (хоча б щодо обов'язкових навчальних дисциплін). У сучасному світі рівень автоматизації процесів, у тому числі освітнього процесу, дійшов до того рівня, коли наявність уніфікованої інформації про всі активності в одному інтерактивному просторі є не просто елементом зручності, а є необхідністю для комфортного існування сучасної людини. Відтак неможливість синхронізації електронного розкладу з іншими більш універсальними платформами, про які зазначено вище, та потреба здобувачів і НПП постійно авторизовуватись через Персональну навчальну систему для доступу до свого «університетського» розкладу є зайвим кроком та забирає час, який має бути оптимізований. Оскільки у здобувачів, окрім освітнього процесу, можуть бути й інші активності – спортивні, громадські, наукові, так само як і у НПП, в тому числі інші трудові обов'язки, врахування цього зауваження допоможе зібрати в одному інтерактивному просторі інформацію про всі активності учасника освітнього процесу, які будуть змінюватись та відслідковуватись в режимі реального часу, що допоможе мінімізувати накладки, узгодити здобувачу та НПП своє навантаження, що в цілому має позитивно вплинути на освітній процес. Водночас, акцентуємо увагу, що це зауваження є незначним, а відтак не впливає на якість освітнього процесу в контексті Критерію 7.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ встановила, що університетська інфраструктура, освітнє середовище та доступні матеріальні ресурси, що використовуються в рамках освітньої програми, належним чином забезпечують якість освітнього процесу, комфортну навколишню обстановку для здобувачів вищої освіти та є достатніми для досягнення цілей та програмних результатів навчання. ЗВО відповідає якісним вимогам за всіма підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5 та 7.6. У ЗВО створені умови для здобувачів з особливими потребами, хоча за цією ОПП таких осіб наразі немає, а також існують дієві інструменти запобігання конфліктним ситуаціям та інституціалізована підтримка здобувачів освіти в соціальній, організаційній, освітній, інформаційних сферах. Окрім того, взірцева та повноцінна інтеграція Персональних навчальних систем в освітній процес, наявність єдиного електронного читального квитка для доступу здобувачів і НПП до бібліотечного фонду більшості ЗВО Харківщини, а також можливість отримувати психологічну підтримку через Instagram свідчать про повноцінне використання ЗВО потенціалу сучасного інформаційно-комунікаційної реальності, а відтак зразкову поведінку та відповідність Критерію 7. Рекомендації, висловлені ЕГ щодо Критерію 7, є настільки малозначними, з огляду на поточну ситуацію в державі та умовах, в яких проводилась ця акредитаційна експертиза, що можуть поставити під сумнів відповідність ОПП рівню А за Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЕГ встановлено, що у ЗВО впроваджена розвинута система моніторингу якості освітнього процесу, процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та періодичного перегляду усіх ОП. З цією метою наказом ректора щороку затверджується План проведення опитувань, який включає в себе регулярні та цільові опитування. Окрім Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, у ЗВО діє Відділ забезпечення якості вищої освіти та інноваційного розвитку (який опікується операційним рівнем забезпечення якості вищої освіти на ОПП) та Рада з якості (яка уповноважена виробляти стратегічне бачення якості вищої освіти в ЗВО, а також займається науковим напрямом в освітньому процесі). Важливо зазначити, що як в ЗВО в цілому, так і на цій конкретній ОПП зокрема, створена розгалужена мережа методів та інструментів визначення недоліків ОПП та їх усунення. Так, в ЗВО здійснюється постійний моніторинг якості освітнього процесу в цілому (шляхом проведення опитування «Задоволеність якістю освітніх програм» для бакалаврського і магістерського рівня окремо), а також здійснюється щорічний перегляд кожної освітньої програми зокрема (шляхом проведення щорічного «громадського обговорення» кожної ОП). Інформація про це обговорення публікується на офіційному веб-сайті ЗВО, тобто є доступною для участі навіть сторонніх зацікавлених осіб. Також через внутрішню систему «Персональна навчальна система» проводиться анонімне опитування «Дисципліна очима студентів» щодо кожного із її компонентів (дисциплін). У ході проведення зустрічей із усіма учасниками освітнього процесу ЕГ було підтверджено, що удосконалення ОПП долучені також представники стейхолдерів (роботодавців), керівники виробничої (переддипломної) практики, випускники та здобувачі вищої освіти за цією ОПП. Також в межах Персональної навчальної системи інтегрована можливість моніторингу в режимі реального часу активності та успішності (перевірка результатів) навчання кожного окремого студента, так і групи та курсу в цілому, що дозволяє вчасно виявляти недоліки освітнього процесу та виправляти їх. Хоча ЕГ здійснює первинну акредитаційну експертизу, встановлено, що за період з 2018 року ОПП переглядалась вже 6 разів, зокрема щорічно, а також в результаті затвердження Стандарту вищої освіти за цією спеціальністю, що значним чином вплинуло на якість ОПП та її відповідність стандартам національного агентства. Більше того, на момент проведення акредитаційної експертизи відбулось чергове громадське обговорення проєктів освітніх програм на 2023-2024 навчальний рік, зокрема й цієї ОПП. Загалом, до цієї ОПП було висловлено 5 пропозицій від здобувачів, 8 пропозицій від роботодавців та 1 пропозиція від випускників ОПП, які були розглянуті робочою групою ОПП, переважно враховані або враховані частково та зрештою затверджені протоколом кафедри № 15 від 11.02.2023.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ встановлено, що здобувача вищої освіти було включено до складу робочої групи ОПП «Публічне управління» ще у 2020 році (витяг з протоколу засідання кафедри №17 від 28.04.2020). Наразі інша здобувачка входить до складу робочої групи ОПП, яка, в тому числі, вносила пропозиції щодо покращення ОПП (забезпечити викладання окремих дисциплін професійної підготовки англійською мовою), які були враховані (витяг з протоколу засідання кафедри №11 від 12.01.2021), що свідчить про безперервне залучення здобувачів вищої освіти до процесу перегляду ОПП. Також як вже зазначалось, в ЗВО та на ОПП проходять систематичні опитування щодо якості освітнього процесу. У 2022 році на громадське обговорення проєкту ОПП здобувачами було внесено низку пропозицій, зокрема щодо включення до обов'язкових дисциплін «Історії Української культури», які були враховані (витяг з протоколу засідання кафедри №16 від 16.05.2022). Водночас, хоча ЕГ не ставить під сумнів величезну роботу менеджменту ОПП щодо залучення активних студентів до процесу удосконалення ОПП, роботи зі зворотнім зв'язком від

здобувачів та, в цілому, безперервного процесу покращення ОПП, ЕГ виявила окремі ознаки формальності відображення цього процесу у внутрішніх документах кафедри. Так, наприклад, здобувачка освіти ще у січні 2021 року запропонувала вдосконалити методику проведення практичних занять із залученням інтерактивних методів формування "soft skills", що начебто було підтримано (витяг з протоколу засідання кафедри №11 від 12.01.2021), водночас аналогічна пропозиція з'являється знову (майже через півтора року) від здобувача вищої освіти (з майже дублюючим текстом), яку кафедра підтримує знову (витяг з протоколу засідання кафедри №16 від 16.05.2022). ЕГ також відзначає позитивну практику залучення випускників ОПП (незважаючи на те, що у 2022 році був перший випуск здобувачів за цією ОПП) до засідань кафедри, на яких розглядаються питання щодо покращення ОПП (витяг з протоколу засідання кафедри №15 від 11.02.2023). І хоча студентське самоврядування безпосередньо не залучається до перегляду ОПП, здобувачі за цією ОПП обізнані та використовують наявні можливості покращення ОПП, надання своїх пропозицій напряму до кафедри, робочої групи або через відповідні опитування (без необхідності використовувати студентське самоврядування). У той же час ЕГ встановлено, що Відділ забезпечення якості вищої освіти та інноваційного розвитку залучає студентське самоврядування до методологічної розробки деяких опитувань (частина питань, запропонованих студентами, була включена в опитувальники), а також їх доопрацювання (в опитуванні «Дисципліна очима студентів» було додано питання відкритого типу). Також представники студентського самоврядування входять до складу Вченої ради факультету та Вченої ради ЗВО. Окрім того, до складу Вченої ради ЗВО входять також і здобувачі - представники кожного факультету. Розгляд ОПП на Вченій раді факультету та ЗВО є обов'язковим етапом процедури оновлення та затвердження ОПП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ встановлено, що представники роботодавців системно залучаються до перегляду та актуалізації ОПП. Вже у 2020 році до складу оновленої робочої групи було включено представника роботодавців (витяг з протоколу засідання кафедри №17 від 28.04.2020). В подальшому кількість роботодавців, залучених до діяльності робочої групи за цією ОПП та засіданнях кафедри, на яких переглядалась ОПП, значно збільшився. У 2020 році в межах ОПП було оновлено зміст загальних та спеціальних компетентностей, програмних результатів навчання з урахуванням пропозицій стейкхолдерів (витяг з протоколу засідання кафедри №17 від 28.04.2020). У 2021 році за пропозицією представників роботодавців до обов'язкових освітніх компонентів було додано дисципліну «Електронне врядування», а вибіркочку освітню компоненту «Децентралізація як приклад демократичного управління суспільством в Європі» було додано до циклу загальної підготовки (витяг з протоколу засідання кафедри №18 від 14.05.2021). У 2022 році до викладання на ОПП, зокрема в межах ОК «Система публічного адміністрування», була залучена представниця стейкхолдерів (роботодавців) – керівниця апарату Харківської обласної військової (державної) адміністрації, чим було також посилено практикоорієнтованість підготовки здобувачів за цією ОПП (витяг з протоколу засідання кафедри №16 від 16.05.2022), що, до речі, було наскрізною вимогою здобувачів ОПП. ЕГ встановлено, що на кафедрі застосовується практика проведення тематичних зустрічей із стейкхолдерами для збору та акумулювання пропозицій щодо доопрацювання ОПП (зокрема остання серія зустрічей відбулась протягом грудня 2022 – січня 2023 років), які в подальшому обговорюються на робочій групі. Позитивно також є практика двостороннього процесу співпраці з роботодавцями. З однієї сторони, стейкхолдерів залучають до діяльності робочої групи та кафедри, з метою удосконалення ОПП. З іншої сторони, ЗВО сприяє укладанню меморандумів про співпрацю з роботодавцями, зокрема й з метою визначення розширення баз виробничої (переддипломної) практики для студентів. У такий спосіб також враховується побажання студентів щодо посилення практикоорієнтованості ОПП. Стейкхолдери підтвердили, що, окрім систематичного проходження студентами практики на їх підприємствах, вони проводять відкриті лекції, зустрічі та практичні заняття під час освітнього процесу безпосередньо на підприємстві (тимчасово не відбувається у зв'язку з правовим режимом воєнного стану), а також вони планують працевлаштувати кращих здобувачів до себе на роботу, зокрема в органи публічної влади. Один із освітніх центрів - Інформаційний центр Асоціація європейських прикордонних регіонів - був заснований у співпраці з роботодавцем. Відтак ЕГ констатує, що співпраця з роботодавцями як в ЗВО, так і в межах кафедри та цієї ОПП, налагоджена та реалізується належним чином, що позитивно впливає на якість освітнього процесу в цілому.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За цією ОПП відбувся перший випуск у 2022 році. Більшість здобувачів продовжили навчання на магістерському рівні, відтак перевірити стабільність системи моніторингу кар'єрного шляху випускників за цією ОПП не вбачається за можливе. Однак важливо наголосити на наявності практики проведення щорічного моніторингу працевлаштування випускників освітніх рівнів бакалавра та магістра у межах всього ЗВО, яка здійснюється щорічно з 2015 року, та виражається в статистичній інформації про показники зайнятості випускників бакалаврату та магістратури (окремо), а також кількість осіб, серед випускників, які стоять на обліку в Харківському обласному центрі зайнятості та Харківському міському центрі зайнятості (станом на момент акредитації жодної особи із цієї ОПП на обліку не стояло). Також у межах ЗВО проводиться щорічне «Опитування випускників університету» та діє Асоціація випускників, яка відповідно до органограни ЗВО (організаційної структури Університету) посідає чільне місце в системі координат ухвалення стратегічних рішень щодо розвитку ЗВО (поряд з ректором). Окрім того у ЗВО утворений Відділ працевлаштування студентів та взаємодії з бізнес структурами («Лабораторія кар'єри»), проводяться «Дні кар'єри». Випускників залучають до зустрічей зі абітурієнтами та молодими студентами (першокурсниками). Зрештою представники кафедри та факультету підтвердили наявність планів щодо моніторингу кар'єрного шляху випускників цієї ОПП, зокрема за прикладом інших ОП цієї кафедри та факультету.

Повертаючись до опитування випускників та загалом системи проведення опитувань для покращення якості освітнього процесу в ЗВО та на ОПП, варто зазначити, що хоча ЕГ встановлено певну ефективність та вплив зазначених опитувань на покращення освітнього процесу в ЗВО загалом та удосконалення цієї ОПП зокрема є певні сумніви щодо доцільності проведення такої великої кількості різноманітних і часто дублюючих за своїм змістом опитувань, в тому числі зважаючи на дію закону спадної граничної корисності. Так, наприклад, між витягом з протоколу засідання кафедри №7 від 02.12.2021, яким підсумоване опитування «Задоволеність якістю освітньо-наукової програми», яке відбулось наприкінці 2021 року, та протоколом засідання кафедри №11 від 23.12.2022, яким підсумоване опитування «Задоволеність якістю освітньо-наукової програми», яке відбулось наприкінці 2022 року, є понад 70% текстових співпадінь, а рекомендації за результатами цих опитувань (рішення кафедри) є майже тотожними (резольютивна частина останнього рішення кафедри характеризується лише незначним розширенням рекомендацій, які були ухвалені у попередньому рішенні. Водночас той факт, що останньому рішенні продубльовано майже повністю текст резолютивної частини попереднього рішення кафедри, ставить під сумнів ефективність вжиття відповідних (рекомендованих) заходів протягом всього 2022 року.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЕГ встановлено, що система забезпечення якості ОПП може вчасно реагувати на виявлені недоліки та проблемні аспекти, які трапляються в межах ОПП. Так у ЗВО проводиться моніторинг якості вищої освіти та низка комплексних опитувань, зокрема щодо задоволеності якістю освітніх програм здобувачів, які надають змогу оцінити зворотній зв'язок від усіх учасників освітнього процесу, в тому числі і НПП, та врахувати його на усіх рівнях – адміністративному, операційному, навчальному. За результатами такого моніторингу (низки опитувань) вживаються заходи із покращення рівня та підходів до викладання навчального матеріалу, а також відбувається щонайменше щорічний перегляд ОПП. Також, відповідно до Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення ОП, ця ОПП може бути переглянута у зв'язку зі зміною нормативно-правової бази або завершенням повного циклу освітньої програми відповідного рівня. Крім того, здобувачі вищої освіти підтвердили, що в освітньому процесі панує повне взаємне розуміння особливостей кожного здобувача, з огляду в тому числі на правовий режим воєнного стану. Адміністрація та НПП прийнятно реагують на точкові та довгострокові пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу та середовища, визнається партнерський характер відносин усіх учасників освітнього процесу під час врегулювання недоліків та вирішення специфічних ситуацій. Одним із прикладів реагування на виявлені недоліки в освітньому процесі на цій ОПП було застосування процедури вирішення конфліктної ситуації. Так, один із викладачів допустив викладання (або використання) російської мови під час освітнього процесу, що заборонено мовним та освітнім законодавством та є неприйнятним в умовах збройної агресії проти України. Однак цей конфлікт був вирішений завдяки діяльності Комісії з питань врегулювання конфліктних ситуацій та більше таких фактів помічено не було. Крім того, у ЗВО діє Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів, яке дозволяє забезпечувати здорову конкуренцію між різними структурними підрозділами ЗВО та НПП, що в цілому сприяє підвищенню рівня якості освітнього продукту та коректності суб'єктивного реагування на недоліки, виявлені в освітньому процесі. Водночас у продовження зауважень, висловлених у попередніх критеріях, ЕГ відзначає, що загальні фрази щодо удосконалення ОПП з метою підвищення якості вищої освіти в протоколах засідання кафедри (наприклад вищенаведені протоколи, або ж витяг з протоколу засідання кафедри №15 від 11.02.2023) не дають змоги ЕГ перевірити кожен конкретний захід, вжиті для їх виконання. Втім, це не свідчить про загальну тенденцію, оскільки інші протоколи засідань кафедри, які були предметом дослідження ЕГ, є однозначними, конкретними та чітко вказують на ті покращення, які були вжиті для удосконалення ОПП (витяг з протоколу засідання кафедри №18 від 14.05.2021 або витяг з протоколу засідання кафедри №16 від 16.05.2022).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОПП бакалаврського рівня в повноцінному форматі проводиться вперше (17 травня 2022 року національне агентство ухвалило рішення про умовну (відкладену) акредитацію ОПП на підставі Постанови КМУ №295 від 16.03.2022). Водночас, як вже зазначалось, ОПП переглядалась 6 разів, у тому числі з огляду на потребу врахування зворотного зв'язку від здобувачів та роботодавців, а також зауваження сторонніх спостерігачів (отриманих в результаті громадського обговорення). Також під час затвердження нових редакцій ОПП проводилось обов'язкове рецензування ОПП потенційними роботодавцями, що ймовірно мало позитивний вплив на якість ОПП та свідчить про нормативно визначену внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти на ОПП. Окрім того, у 2020-2021 н.р. проходила акредитацію ОНП «Публічне управління та адміністрування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. У результаті ОП аспірантського рівня була належним чином акредитована, а з аналізу релевантних частин цього звіту (щодо матеріально-технічної бази, системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, публічності та прозорості кафедри, факультету та ЗВО тощо) стає зрозуміло, що ЗВО належно попрацювали над удосконаленням освітнього середовища за спеціальністю в цілому. Так, наприклад, ЗВО врахував рекомендацію за критерієм 6 щодо активізації залучення професіоналів-практиків та експертів в галузі до проведення гостьових лекцій. Як вже було зазначено раніше, представників роботодавців залучили до викладання на ОПП, а також були випадки організації виїзних лекцій на базі потенційної практики (місцевому ЦНАПі, Адміністрації Шевченківського району Харківської міської ради, Харківської обласної державної адміністрації). Також ЗВО врахував рекомендації за критерієм 7 щодо необхідності систематизації літератури в бібліотечному фонді за однією тематикою (напрямом)

та організувати відкритий тематичний доступ до неї. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано структурованість наукової літератури за факультетами (поверхи бібліотеки), кафедрами та стелажами за напрямом (тематикою). Також окремо було продемонстровано захищені (вогнестійкі) стелажі з науковими роботами НПП та іншими дослідженням, зокрема здобувачів (хоча це й не було рекомендацією попередньої ЕГ). Щодо публічності за Критерієм 9 під час акредитації аспірантської програми ЕГ рекомендувала забезпечити оприлюднення інформації на офіційному сайті щодо громадського обговорення попередніх проєктів ОНП. Це зауваження також було враховано менеджментом кафедри і зараз на офіційному сайті ЗВО є повністю вся інформація про громадське обговорення освітніх програм на 2021-2022 н.р., на 2022-2023 н.р. та на 2023-2024 н.р. (які перебувають на завершальному етапі). Інші зауваження також були переважно враховані.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В цілому ЕГ встановлено, що як в ЗВО, так і на ОПП сформована та панує культура якості вищої освіти, яка забезпечується як через постійний змістовний перегляд та удосконалення ОПП, розширення баз практики і залучення роботодавців до освітнього процесу, та поглиблення співпраці з іншими закладами вищої освіти України, в тому числі і міжнародної співпраці з університетами країн ЄС, так і через забезпечення належної матеріально-технічної бази для якісного навчання в дистанційному, змішаному, або персональному навчанні, зокрема й під час викликів пандемії COVID-19 та повномасштабної збройної агресії проти України. Також здобувачі підтвердили, що як на кафедрі, факультеті, так і в межах ЗВО постійно проходять семінари, тренінги, підвищення кваліфікацій з різної тематики загалом, однак і з особливим акцентом на академічну доброчесність зокрема. Наприклад вебінар для здобувачів та НПП про «Дистанційне навчання в умовах карантину: удосконалення методів та академічна доброчесність», який проходив на початку 2021 року. Так само у ЗВО є загальноуніверситетська Комісія з академічної доброчесності та Комісія з академічної доброчесності факультету економіки і права, а також затверджений Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і студентів та Кодекс академічної доброчесності. Важливою для забезпечення сталості практики академічної доброчесності як важливої складової культури якості вищої освіти є підписання усіма здобувачами освітнього процесу декларації академічної доброчесності, яка є психологічно стримуючим фактором від потенційних проявів недоброчесної поведінки під час навчального процесу, а також проходження наукових, науково-методичних та інших робіт НПП через систему перевірки на плагіат (важливо, що обов'язковість цієї вимоги стосується не лише здобувачів). Варто згадати також про опитування не лише здобувачів, про які неодноразово вже згадувалось, а також й систематичні опитування науково-педагогічних працівників, які дають зріз проблематики серед НПП (аналіз результатів опитувань встановив, що переважна більшість питань є технічного, або соціально-побутового, а не освітнього характеру). ЕГ також встановила, що учасники академічної спільноти, за бажання, можуть бути долучені до процесу удосконалення ОПП на кожному етапі її «повного» циклу затвердження. Так, освітня програма та всі пропозиції щодо її удосконалення опрацьовуються Відділом із забезпечення якості вищої освіти та інноваційного розвитку, яке передає відповідні пропозиції на опрацювання робочій групі ОПП (до складу робочої групи входять переважно НПП). Після фіналізації проєкту ОПП робочою групою, цей проєкт розглядається кафедрою та після її затвердження передається на розгляд до Вченої ради факультету та ЗВО (де у представників академічної спільноти є можливість дати свій зворотній зв'язок), в результаті чого ОПП затверджується ректором ЗВО або повертається робочій групі на доопрацювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЕГ встановлено, що в ЗВО впроваджена система моніторингу якості вищої освіти, в тому числі шляхом проведення низки повторюваних опитувань на університетському, факультетському та кафедральному рівнях, а також затверджено принцип щорічного перегляду ОПП за результатами збору зворотного зв'язку від здобувачів, роботодавців, НПП та інших зацікавлених сторін, в тому числі через громадське обговорення. Гарною практикою є проведення опитування після завершення навчання на кожній дисципліні, оскільки це дає змогу якнайбільш конкретно оцінити якість освітнього компоненту і дати конкретний та цільовий зворотній зв'язок щодо його якості та потенційного покращення. Також належним чином в ЗВО діє система підтримки академічної доброчесності здобувачів та НПП, зокрема взірцевою є практика підписання Декларації доброчесності одразу після вступу до ЗВО, що має стримуючий ефект на психологічному рівні та в цілому формує культуру якості освіти в ЗВО. Позитивною практикою є залучення різних груп зацікавлених осіб (студентів, роботодавців) до процесу розробки освітньої програми, зокрема офіційне включення їх до персонального складу робочої групи ОПП, запрошення стейхолдерів як лекторів у межах окремих ОК, а також перегляд ОПП на засіданні Кафедри з участю додаткових представників студентства та інших осіб, які мають інтерес до цього питання. ЕГ відзначає, що ОПП за період з 2018 року переглядалась вже 6 разів та удосконалювалась відповідно. Це свідчить про дієвість внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, яка є сильною стороною цієї ОПП, що значним чином вплинуло на її якість та відповідність Критерію 8.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

У той же час порівняльний аналіз результатів низки загальноуніверситетських та кафедральних опитувань, які складають систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЗВО та на ОПП, а також протоколів засідань кафедри, де ці питання розглядалися, підтверджує певну формальність системи моніторингу якості вищої освіти, або щонайменше деяких з цих опитувань. Через велику кількість опитувань ЗВО ймовірно втрачає якість (зміст) кожного такого опитування, не встигаючи виправляти недоліки та зауваження, які вже були виявлені під час попереднього опитування. Також, ймовірно, ЗВО витрачає зайві людські ресурси на бюрократичне оформлення процесу проведення і результати опитування, яке, насправді, часто дублюють інформацію, що вже була отримана з попереднього аналогічного опитування, і не несе жодної нової інформації. Зрозуміло, що систематичність опитувань в процесі моніторингу якості вищої освіти є важливою складовою (щорічно), однак через їх надзвичайно велику кількість та дублюючий характер іноді відчувається «фасадність» такого процесу. ЕГ пропонує також більш активно залучати студентське самоврядування та/або товариство науковців до перегляду і удосконалення цієї ОПП. ЕГ свідомо того, що до удосконалення ОПП активно залучаються здобувачі, однак думка їх об'єднань, а також пропозиція студентського самоврядування/товариства науковців можуть бути корисними для подальшого доопрацювання ОПП. ЕГ рекомендує ЗВО розробити стандарти використання Chat GPT та його аналогів, інших інструментів, які допускають застосування штучного інтелекту (AI), під час написання курсових, дипломних та екзаменаційних робіт, а також під час освітнього процесу в цілому, зокрема як елемент культури якості вищої освіти та складової політики академічної доброчесності. ЕГ свідомо того, що на рівні держави на момент проведення акредитаційної експертизи немає єдиного бачення щодо прийнятності використання штучного інтелекту в освітньому процесі, проте користуючись принципом університетської автономії, це могло б стати взірцевою практикою (наприклад досвід Університету Козьмінського - <https://bit.ly/3MHrrgX>, або Університету Варшави - <https://bit.ly/3GKNvn3>).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО належно дотримується нормативних стандартів та власної чіткої політики системного моніторингу та підвищення якості вищої освіти. Існує інституалізована система залучення роботодавців та здобувачів до оновлення та перегляду освітньої програми. Система забезпечення якості дозволяє оперативно реагувати на виявлені недоліки. У той же час у ЕГ є низка методологічних зауважень, які ЗВО може врахувати і виправити протягом короткого проміжку часу, тому ОПП за Критерієм 8 в цілому відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що в ЗВО затверджено низку нормативно-правових актів, які регулюють правовий статус усіх учасників освітнього процесу, зокрема Положення про організацію освітнього процесу, Положення про переведення, відрахування, поновлення та переривання у навчанні здобувачів вищої освіти, Положення про розклад навчальних занять, Порядок формування та реалізації вибіркової складової освітніх програм, Положення про Персональні навчальні системи, Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання та інші документи. Вони належним чином оцифровані та опубліковані на офіційному сайті ЗВО. Доступ до них відкритий та вільний, оскільки вони згруповані по ключовим напрямкам освітньої діяльності. Під час акредитаційної експертизи було встановлено, що здобувачів вищої освіти на початку їх навчання ознайомлюють основоположними документами, що визначають їх права та обов'язки в межах освітнього процесу, протягом двотижневого освітнього практикуму «Університетська освіта». Звісно, абсолютна більшість зазначених документів складені правничою мовою з використанням юридичних канцеляризмів, однак її розуміння і сприйняття для здобувачів за спеціальністю публічне адміністрування – фактично є обов'язковим елементом підготовки майбутнього фахівця. Втім, звісно, для покращення розуміння кожного окремого процесу кафедри та факультети організують спеціальні ознайомчі лекції та семінари, наприклад щодо роботи з «Персональною навчальною системою», щодо порядку призначення і виплати стипендій студентам, аспірантам і докторантам (профспілка) або щодо порядку реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (міжнародний відділ). Також ЗВО використовує розвинуту мережу соціальних мереж, де публікується корисна інформація про освітній процес, його правила та стандарти (Facebook, Twitter (не активний), Telegram, Instagram, Youtube та LinkedIn), що в цілому можна віднести до позитивних практик, оскільки важлива інформація подається різноманітно та з урахуванням особливостей кожної цільової аудиторії та групи. Також позитивним прикладом, який варто масштабувати, є цікава та сучасна ідея проморолика, який популяризує навчання за ОПП (хоча це загальна політика та вимоги від ЗВО до кожної ОП), а також відкриті контакти завідувача кафедри та гаранта ОПП, до яких, здається, можна звертатись за роз'ясненням (хоча, звісно, краще б вся базова інформація була розміщена на сайті, про що йтиметься далі).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

ЕГ встановлено, що заклад завчасно оприлюднює інформацію про майбутнє затвердження освітньої програми, разом з її проектом та закликом до усіх зацікавлених сторін взяти участь в її доопрацюванні (залишити свої коментарі, правки, пропозиції). Загалом в ЗВО ця процедура називається «громадське обговорення» проекту, яка відбувається щорічно, і наразі на офіційному сайті доступна інформація про таке обговорення проектів ОПП у 2021-2022 н.р., у 2022-2023 н.р., та щодо поточного оновлення ОПП на 2023-2024 н.р. (таблиця результатів громадського обговорення була затверджена протоколом кафедри № 15 від 11.02.2023, проте ОПП в новій редакції й досі не затверджена, що точно підтверджує щонайменше формальне дотримання 30-денного терміну). Водночас у ЕГ не викликає сумнівів дотримання як ЗВО в цілому, так і в межах цієї конкретної ОПП, відповідного терміну та проведення належних громадських обговорень щодо удосконалення ОПП раз на рік. Також важливо зазначити, що у цьому ж розділі на сайті ЗВО публікується таблиця результатів відповідного громадського обговорення, із поміткою про врахування, врахування частково або відхилення кожної пропозиції, інформацією про автора, а також обґрунтування врахування або відхилення пропозицій/зауважень, що є взірцевою практикою та заслуговує на запозичення іншими закладами вищої освіти. ЕГ не може встановити опублікування всіх 6 проектів ОПП, які були затверджені за час існування цієї ОПП в її сучасному вигляді (з 2018 року), однак це не впливає на загальну оцінку за цим критерієм, оскільки з останні проекти, так само як і результати розгляду кожної пропозиції, доступні на офіційному сайті ЗВО у відкритому доступі. У той же час, під час аналізу офіційного веб-сайту кафедри ЕГ зіштовхнулася з неактуальністю контактних даних викладачів кафедри, зокрема у частини їх взагалі немає, а в іншій частині висвітлюються електронні пошти, які начебто базуються на російських інтернет-сервісах (доменах), що були заборонені в Україні ще в 2017 році (mail.ru, yandex.ru). Очевидно, що це застаріла інформація, яку варто оновити. Втім, варто відмітити використання ЗВО та факультетом сучасних інструментів комунікації з абітурієнтами, зокрема Telegram канали з інформацією про вступ (на бакалаврат та магістратуру окремо), контактні телефони та відповідальні з питань вступу особи на кожному факультеті, дні відкритих дверей у дистанційному форматі за кожної ОП, які ймовірно позитивно сприймаються майбутніми студентами, показують відкритість ЗВО та мотивують вступу саме до нього.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У ЗВО є досить гарний сайт, на якому розміщена загальна інформація про факультети та ОП, які пропонуються у поточному навчальному році, та більш детальна інформація про вступну кампанію. У факультету та кафедри також є власні, хоч і менш сучасні, проте не менш інтерактивні сайти, на яких розміщено трохи більше деталей про ОП. Водночас наявність розгалуженої мережі інтернет ресурсів не конвертується в якість подання матеріалу про ОПП, яка є достатньою для осіб, зацікавлених у більш глибокому ознайомленні з ОПП. Оскільки саме бакалаврський рівень вищої освіти фактично визначає вектор розвитку і діяльності молоді людини на все життя, прискіпливий аналіз кожного освітнього елементу та розуміння їх сукупності є важливим фактором для прийняття зваженого та обґрунтованого рішення потенційними здобувачами, їх родинами та іншими зацікавленими сторонами. Так, на сайті ЗВО, де представлені освітні програми 2023 року наразі відсутня можливість доступу до документу цієї ОПП та й усіх інших ОП (ймовірно це пов'язане з тим, що ОПП в редакції 2023-2024 н.р. ще не затверджені, однак для зовнішнього спостерігача це не очевидно, а будь-якої іншої, суміжної інформації, яка давала б загальне уявлення про ОПП і її специфіку на сайті ЗВО знайти неможливо). Єдина можливість – зайти у розділ «Якість освіти» та «Громадське обговорення ОПП», однак очевидно ні здобувачі, ні інші зацікавлені особи цього робити не будуть, оскільки це не той розділ, де ти сподіваєшся знайти інформацію про ОПП. Примітно, що за попередні періоди у згаданому розділі документи ОПП доступні в повному обсязі. Так само документ із ОПП не активний та не доступний, ймовірно з тих самих причин, і на сайті кафедри. Водночас інформації на сайті кафедри хоч і є більш детальною (пояснюється мета та завдання ОПП, переваги навчання на ОПП, знання та навички, які отримає здобувач), однак вона обмежується лише загальними фразами без належного рівня деталізації освітніх компонентів та інших особливостей ОПП, що не дає скласти повноцінне та унікальне враження про ОПП (окреме зауваження – на сторінці ОПП аналогічна інформація подається двічі). Ще більш скучна ситуація з інформацією про ОПП на сайті факультету. Знову ж таки, аргумент про незатвердження ОПП на 2023-2024 н.р. не є релевантним, оскільки як на сайті кафедри, наприклад, у розділі про магістерський рівень відповідної спеціальності, розміщений доступ до документу ОПП за 2022-2023 н.р. (<https://bit.ly/3LoVOhd>), а на сайті ЗВО, наприклад, розміщений не тільки ОП аспірантського рівня за 2022-2023 н.р., а також всі інші ОП, які існували на третьому навчально-науковому рівні за цією спеціальністю. Ну і звісно ж ОП (бакалаврського рівня) не змінюється кардинально, а коригуються лише окремі точкові аспекти чи компоненти. Окрім того, незрозумілим є те, що хоч на сайті кафедри є сучасний буклет для ОПП бакалаврського рівня, на сайті ЗВО у розділі «Презентація ОП» серед 40 ОП немає буклету лише в 3 ОП, в тому числі і «Публічне управління».

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На сайтах ЗВО, факультету, кафедри оприлюднюються новини, опитування та актуальні інформаційні оголошення. Ці публікації є постійними. У ЗВО сформована культура проведення щорічних «громадських» обговорень проєктів ОПП, інформація про що завчасно оприлюднюється на офіційному веб-сайті ЗВО та розповсюджується через соціальні мережі. Також у відкритому доступі та в читабельному форматі розміщені всі нормативні документи ЗВО, які визначають основні принципи організації та проведення навчального процесу як у ЗВО, так і в межах освітньої програми, а також права, обов'язки, і відповідальність усіх учасників освітнього процесу (НПП, адміністрації, здобувачів). Вони згруповані за тематикою та мають комплексний характер, тобто сконцентровані в одному місці на сайті ЗВО, куди є зручний і швидкий доступ усіх зацікавлених сторін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ встановила, що інформація щодо ОПП на сайті ЗВО, факультету та кафедри розміщена в хаотичному порядку, десь дублюється, десь відображається двічі, десь взагалі відсутня. Так само як і відсутні нормативні документи щодо ОК. Рекомендується уніфікувати загальну інформацію на сайті ЗВО, факультету та кафедри про ОПП, опублікувати детальну інформацію про усі освітні компоненти ОПП (силабуси або робочі навчальні програми). Також пропонується розмістити більш детальну інформацію про доступний перелік та зміст вибіркової складової ОПП, у тому числі більш детальну інформацію про майнорів, мейджорів, маг-майнорів (на сайті кафедри та факультету про це інформації зовсім немає, а на сайті ЗВО є навчальні програми лише до частини цих ОК).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Прозорість та публічність у ЗВО відповідають встановленим вимогам. Інформація, висвітлена на сайті та надана для розгляду ЕГ, систематично оновлюється та переважно є актуальною на момент її знаходження на офіційному сайті. Однак виявлені в рамках критерію 9 недоліки впливають на визначення рівня відповідності, який у цьому випадку дорівнює рівню «В».

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Березовський Данило Олегович

Члени експертної групи

Кузьменко Ганна Олександрівна

Горовенко Сергій Анатолійович